

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O.P.S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**AMERICKÁ VÁLKA ZA NEZÁVISLOST A JEJÍ
REFLEXE VE 21. STOLETÍ**

Autor práce: Pavel Hořejší
Studijní obor: Regionální studia
Forma studia: Prezenční
Vedoucí práce: Mgr. Richard Říha
Katedra: Katedra společenských věd

2012

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Mgr. Richardu Říhovi za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

HOŘEJŠÍ, P. *Americká válka za nezávislost a její reflexe ve 21. století: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, o.p.s., 2012. 91 s. Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Richard Říha

Klíčová slova: USA, ústava Spojených států, Deklarace nezávislosti, ústavní dodatky, válka za nezávislost

Bakalářská práce se věnuje politickému uspořádání na území dnešních Spojených států amerických v 18. století, příčinám touhy jejich obyvatel po samostatnosti, procesu osamostatnění Spojených států od nadvlády Velké Británie, tedy válce za nezávislost a jejím důležitým momentům. Následně jsou pak zkoumány procesy následující osamostatnění, a to jak na úrovni politické, tak například ekonomické. Neopomenutelnými jsou zde též dva významné dokumenty, tedy Ústava USA včetně dodatků a Deklarace nezávislosti. Součástí práce je též empirický výzkum mezi studenty VŠERS, o.p.s.

ABSTRACT

HOŘEJŠÍ, P. *The War of Independence and Its Reflection in the 21st Century*. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, o.p.s., 2012. 91 p.
Supervisor: Mgr. Richard Říha

Key words: USA, United States Constitution, Declaration of Independence, Constitution Amendments, War of Independence

This thesis deals with the political organization of the territory of the United States of America in the 18th century, the causes of its inhabitants' desire for independence, the process of the United States becoming independent within the dominion of the British Empire, the war of independence and its important moments. Then there are examined the processes following the independence, both at political and economic levels. There are also two significant documents reminded, i. e. the U.S. Constitution including its amendments and the Declaration of Independence. The empirical research done among students of The College of European and Regional Studies is also a part of the thesis.

OBSAH

ÚVOD	10
1 CÍL A METODIKA	11
2 POLITICKÉ ZŘÍZENÍ NA ÚZEMÍ SPOJENÝCH STÁTŮ PŘED KONFLIKTEM	13
2.1 Diskutabilní vítězství.....	13
2.2 Život pod impériem	14
2.2.1 Guvernéři a jejich moc	14
2.2.2 Koloniální sněmovny	15
3 POLITICKÉ PŘÍČINY A NÁSLEDNÝ KONFLIKT	17
3.1 Prohlášení o hranici	17
3.2 Diskriminující zákony	18
3.2.1 Cukerný zákon	18
3.2.2 Kolkovné.....	19
3.3 Další přehmaty britského parlamentu.....	21
3.4 Bostonský čajový dýchánek	23
3.4.1 Příčiny	23
3.4.2 Čajový dýchánek.....	24
3.4.3 Reakce z Anglie	24
3.4.4 Odříznutí Bostonu a solidarita ostatních kolonií.....	25
3.5 Kontinentální kongres	26
3.6 Reakce na stanoviska Kongresu z Anglie	27
3.7 Lexington a Concord – místa prvních krveprolití	28

3.8	Druhý kontinentální kongres	29
3.9	Výzva k nezávislosti.....	29
3.9.1	Deklarace nezávislosti – znění	30
3.10	Události do roku 1778	34
3.10.1	Střety dalších let války	34
3.10.2	Nejednotná věrnost.....	35
3.10.3	Kdo všechno proti Britům bojoval.....	36
3.10.4	Zásobování a finance.....	36
3.10.5	1777 rok britských nezdarů.....	37
3.10.6	1778 a další roky války	38
3.11	Další roky války	39
3.11.1	Jih.....	39
3.11.2	Karolíny.....	40
3.11.3	Yorktown – velké finále.....	40
4	POLITICKÉ DŮSLEDKY KONFLIKTU A ÚSTAVA USA.....	42
4.1	Pařížský mír.....	43
4.2	Ústava USA.....	43
4.2.1	Preambule ústavy USA	44
5	POLITICKÉ A GEOPOLITICKÉ ZŘÍZENÍ NA ÚZEMÍ SPOJENÝCH STÁTŮ PO KONFLIKTU	45
5.1	Obchod a ekonomika.....	45
5.2	Diplomacie	46
5.3	Listina práv	46

5.4	Finance	46
5.4.1	Národní úvěr a národní banka	47
6	VÝZNAMNÉ POLITICKÉ OSOBNOSTI.....	48
6.1	George Washington	48
6.2	Benjamin Franklin	49
6.3	John Fitzgerald Kennedy	50
6.4	Barack Hussein Obama	50
7	DODRŽOVÁNÍ PRINCIPŮ ÚSTAVY USA V SOUČASNOSTI.....	51
7.1	Republikánství.....	51
7.2	Federalizmus	51
7.3	Dělba moci	52
7.4	Systém brzd a vah.....	52
7.5	Dodržování v současnosti.....	52
8	ÚSTAVNÍ DODATKY – JEJICH NUTNOST V SOUČASNOSTI.....	53
8.1	Článek I. (1791).....	53
8.2	Článek VI. (1791).....	54
8.3	Článek XII. (1804)	54
8.4	Článek XIII. (1865)	55
8.5	Článek XV. (1870)	55
8.6	Článek XVIII. (1919)	56
8.7	Článek XIX. (1920).....	56
8.8	Článek XX. (1933)	56

8.9	Článek XXII. (1947).....	57
8.10	Potřebnost dodatků v dnešní době.....	58
	ZÁVĚR.....	59
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	60
	PŘÍLOHY	63

ÚVOD

Tato práce rozpracovává události vedoucí ke vzniku Spojených států amerických, především je zde kladen důraz na politické a vojenské aspekty odtržení se Spojených států od britského impéria. Neméně důležitou součástí je politický vývoj po vzniku, kde je představena ústava USA spolu s dodatky, které ji v dnešní době doplňují. Práce ukazuje politické uspořádání v době, kdy Spojené státy byly ještě pouze souborem kolonií Velké Británie, představuje politické kroky Britského krále a parlamentu, které vedly k nespokojenosti ústící po neúspěšných diplomatických pokusech ke konfliktu, který fakticky znamenal vznik Spojených států. Dále jsou zde rozpracovány politické kroky učiněné po uznání nezávislosti Spojených států amerických, spojené především s tvorbou ústavy a postupným doplňováním dodatků. V neposlední řadě je zde také věnován prostor vybraným politickým osobnostem minulosti i současnosti. Práce též reflektuje povědomí o událostech vzniku Spojených států amerických mezi studenty VŠERS, o.p.s., a to pomocí empirického výzkumu.

1 CÍL A METODIKA

Toto téma jsem si vybral pro jeho souvislost s historií, ale i současností. V dějinných událostech americké války za nezávislost jsem našel mnoho zajímavých úkazů, které se promítají i do současnosti Spojených států amerických. Sledované události nejsou jen historickými fakty, nýbrž i poučením pro naši současnost a budoucnost.

Pro účely této práce jsem čerpal ze zahraničních i domácích zdrojů, pro příklad mohu uvést velice komplexní pramen Dějiny Spojených států amerických od autorů George B. Tindalla a Davida E. Shi, toto dílo je nosným prvkem, ze kterého jsem vycházel při tvorbě práce, a to především pro jeho podrobné zpracování s velkou hutností přesných informací, a z českých titulů věnujících se americké historii mohu jmenovat publikaci Podivná revoluce – Dlouhá cesta Američanů k nezávislosti autorky Svatavy Rakové.

Úkolem této práce je popsat, detailně rozebrat a ukázat historické události, vývoj po revoluci do současnosti a předvedení dodržování kdysi stanovených standardů do současnosti. Součástí práce je také empirický výzkum zaměřený na povědomí studentů VŠERS o.p.s. o událostech a osobnostech USA. Pro účely empirického výzkumu odpovídali studenti na 11 otázek. Průzkum byl hodnocen dle ročníků bakalářského studia a jeho výsledky jsou součástí Přílohy č. III.

V první kapitole se práce věnuje uspořádání, jež bylo na americkém kontinentě v době, kdy podléhal správě Britského impéria. Nastihuje fungování správy kolonií a rozdělení moci v nich.

Kapitola druhá ukáže události předcházející konfliktu a konflikt samotný. Bude zde podrobně rozvedeno vše, co dohnalo kolonisty k boji za samostatnost, a pečlivě bude představen i konflikt samotný. Je zde též představen klíčový dokument této doby Deklarace nezávislosti, a to ve svém plném znění. Je to proto, aby čtenář porozuměl všem událostem, jež se v té době na americké půdě odehrávaly.

Třetí kapitola bude věnována situaci po konfliktu a především politické scéně, zejména pak tvorbě ústavy, systému vlády a orgánům konfederace.

Čtvrtá kapitola ukáže, jaké bylo konečné politické a geopolitické uspořádání na území Spojených států po sepsání ústavy a jak probíhaly první roky nového politického systému.

V páté kapitole budou představeni všichni významní politici, kteří stáli u prvopočátku konfliktu, poté budovali novou zem, ale i ti, kteří jsou zodpovědní za události v USA posledních několika desetiletí. Výběr osobností není založen pouze na jejich politické významnosti, ale i na jejich prvenství a průlomů v dogmatech zavedených během staletí.

Šestá kapitola ukáže, zdali jsou principy nastavené ústavou sepsanou při zrodu USA dodržovány dodnes.

Kapitola sedmá představí podstatné ústavní dodatky a jejich důležitost pro dnešní život občanů USA. Dodatky zde uvedené jsou dokladem nezbytnosti doplňování ústavy a ukazují vývoj společnosti v průběhu let. Je zde vidět i zavádění pravidel dnes samozřejmých, ale pro svou dobu novátorských.

Ve všech těchto kapitolách se bude prolínat současnost s minulostí s důrazem na reflexi podobnosti tehdejší situace s dnešními dny. Bude zde vidět kontinuita událostí, klíčové momenty a prvky fungování politiky Spojených států amerických.

2 POLITICKÉ ZŘÍZENÍ NA ÚZEMÍ SPOJENÝCH STÁTŮ PŘED KONFLIKTEM

Americké válce za nezávislost předcházelo mnoho událostí, největší z nich Koloniální válka, jež zuřila na Americkém kontinentu mezi lety 1754 – 1763, a díky níž Británie získala dříve francouzská území a stala se tak naprostou koloniální velmocí, tato byla zásadní pro další formování kolonií a jejich správy pod Britským impériem, které daly vzniknout odporu kolonistů k impériu a zažehly boj o samostatnost, tedy Americkou válku za nezávislost.¹

Dříve než přistoupíme k samotnému konfliktu, pojďme se blíže seznámit s politickým zřízením na území Spojených států před konfliktem.

2.1 Diskutabilní vítězství

Kolonisté slavili vítězství spolu s impériem, avšak pod slupkou opojení z vítězství rostl americký nacionalismus.²

Nehledě k tomuto byla většina kolonií zdecimována, mnoho lidí přišlo o život a mnozí co zbyli, se stali nuznými tuláky, mnoho žen přišlo o své muže a mnoho dětí se stalo sirotky. Pro tyto obyvatele takto zasažené koloniální válkou bylo nutné zřizovat nové instituce, jako sirotčince, starobince, nemocnice a útulky, a s tím souviselo i zavádění nových daní, které měly sloužit k jejich financování. Koncem 60. let 18. století se k tomu přidala finanční krize, jež postihla Anglii. To znamenalo nedostatek financí na úvěry a s tím související úpadek zámořského obchodu, mnoho farmářů, obchodníků a řemeslníků zkrachovalo a ti co zbyli se stěží drželi nad hladinou.³

V polovině 18. století byl počet obyvatel kolonií okolo 2,5 milionu, tito toužili po půdě, kterou impérium získalo po vítězství nad Francií, avšak toho se jim nedostalo.⁴

---

¹ TINDALL, George B.; SHI, David E. *Dějiny Spojených Států Amerických*. 3. opravené vydání. Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 1998. 1370 s. ISBN 80-7106-087-9. str.113-117

² TINDALL, George B.; SHI, David E. *Dějiny Spojených Států Amerických*. 3. opravené vydání. Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 1998. 1370 s. ISBN 80-7106-087-9. str.120

³ RAKOVÁ, Svatava; OPATRŇÝ, Josef. *Stručná historie států USA*. 1. vyd. Praha : Libri, 2003. 255 s. ISBN 80-7277-157-4. str.79

⁴ NAVRÁTIL, Jan. *Stručné dějiny USA*. Vyd. 2., dopl. Praha : Svoboda, 1984. 526 s. str.50

Během pouhých pěti let, a to mezi roky 1769 a 1774, dorazilo na 152 lodích jen z Irska více než 44 000 přistěhovalců, další přicházeli z Německa a jiných zemí a jednalo se především o protestanty, to způsobilo změnu charakteru obyvatelstva, které již přestávalo být naprosto věrné koruně.⁵

2.2 Život pod impériem

Kolonisté vždy uznávali výhody právní i vojenské ochrany, jež jim koruna poskytovala. Měli pocit sounáležitosti, cítili se být britskými poddanými již vzhledem ke svobodám vydobytým jejich předky. Anglie byla jejich vlastní, zdrojem civilizačních jistot a hrdé tradice. Stinné stránky, jako neoblíbené a často obcházené plavební zákony měly i svou příznivou tvář, jelikož zajišťovaly plantážníkům a obchodníkům přístup na rozsáhlý imperiální trh.⁶

2.2.1 Guvernéři a jejich moc

Každá kolonie měla svého guvernéra, buď voleného, nebo dosazeného králem. Proprietární kolonie byly vytvořeny na základě královské zakládací listiny a volily si své guvernéry. Kolonie koruny měly guvernéry jmenované králem a tito byli zodpovědní monarchovi. Všichni guvernéři byli však závislí na podpoře kolonistů, ale zároveň byli i odpovědní koruně, tak často vznikala situace, kdy byl guvernéř postaven mezi tyto strany, kdy by citlivost ke kolonistům znamenala vzepřít se koruně.⁷

Proto je příhodné tvrzení, že guvernéři byli strážci králových zájmů, avšak svou horlivost povětšinou nepřeháněli a měli pochopení pro domácí situaci.⁸

Mezi pravomoci guvernéra patřilo právo absolutního veta vůči sněmu, do pravomoci guvernéra patřilo určit, kdy a kde se sněmovna sejde, odročit zasedání sněmu a rozpustit sněmovnu kvůli novým volbám nebo odložit volby na neurčito. Co se týkalo soudnictví, měl guvernéř právo vytvářet soudní dvory, jmenovat a odvolávat soudce, a to ve všech koloniích vyjma těch, které měly chartu, tomuto ale sněmovny často

---

⁵ HAYWOOD John. et.al. *Historie světa: atlas světových dějin*. Praha: Columbus, 1998, 380 s. ISBN 80-85928-81-7. odd.4.28

⁶ RAKOVÁ, Svatava; OPATRŇÝ, Josef. *Stručná historie států USA*. 1. vyd. Praha : Libri, 2003. 255 s. ISBN 80-7277-157-4. str.66

⁷ SAGE, Henry J. *www.academicamerican.com* [online]. 2010, 2.7.2011 [cit. 2011-08-16]. America and the British Empire. Dostupné z WWW: <<http://www.academicamerican.com/colonial/topics/britishempire.htm>>.

⁸ RAKOVÁ, Svatava; OPATRŇÝ, Josef. *Stručná historie států USA*. 1. vyd. Praha : Libri, 2003. 255 s. ISBN 80-7277-157-4. str.66

úspěšně vzdorovaly a uplatňovaly nárok, aby soudy byly tvořeny zákonodárnou mocí. Guvernér, jako hlava výkonné moci mohl dosazovat a odvolávat úředníky, velel domobraně a námořnictvu a uděloval milost. Mimo to v pověření guvernéra často stálo, že guvernér vykonává vše, co náleží a právem by mělo náležet králi, toto mohlo skrývat celou škálu pravomocí. Právo guvernéra odvolávat a jmenovat vysoké úředníky bylo však v průběhu času kousek po kousku ubíráno sněmovnami.⁹

2.2.2 Koloniální sněmovny

Koloniální sněmovny byly všeobecně volené orgány, jejich členové pocházeli z bohaté horní třídy. Jejich funkční období bylo často velmi dlouhé, lze tedy říci, že šlo o kvazi-demokratické orgány, protože mohly rozhodovat bez ohledu na veřejné mínění. Guvernéři však mohli prosazovat svou moc navzdory přání těchto sněmoven a nebyli na nich závislí. Sněmovna mohla přijmout zákon, který poté musel podepsat guvernér a následně byl odeslán k podpisu králi. Tento proces byl velice časově náročný, jelikož i po odeslání do Anglie mohl tento zákon čekat několik dalších týdnů na prozkoumání. Britští panovníci anulovali asi 5% koloniálních zákonů, což nebylo mnoho, avšak i to postačovalo ke zvyšování nevole kolonistů vůči koruně. Vetované zákony často velmi brzy prošly v jemně pozměněné formě koloniální sněmovnou a celý koloběh začal znovu. Kolonisté se velmi rychle naučili využívat mezery v systému a v důsledku tohoto začali mnoho věcí dělat po svém.¹⁰

Do práv sněmoven patřilo schvalování daní a výdajů, tím pádem držely v rukou klíč od pokladny. Měly také moc navrhopvat a schvalovat zákony a ne jen projednávat návrhy guvernéra a jeho rady. Tyto pravomoci používaly na to, aby kousek po kousku dosáhly větší moci, kdykoli k tomu byla příležitost. Sněmovny kontrolovaly platy guvernérů a každoročně měly schvalovat jejich výši, k čemuž často nedocházelo, v každém případě tímto držely guvernéry zkrátka. Během 18. století rozšiřovaly sněmovny svou moc, někdy tak činily v rozporu s guvernéry, jindy v souladu s nimi. Během rutinní práce často sněmovny schválily zákony, jež se staly precedenty a jejichž význam si sněmovny nedovedly ani představit. Když však byly tyto zákony zavedeny,

---

⁹ TINDALL, George B.; SHI, David E. *Dějiny Spojených Států Amerických*. 3. opravené vydání. Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 1998. 1370 s. ISBN 80-7106-087-9. str.103-104

¹⁰ SAGE, Henry J. *www.academicamerican.com* [online]. 2010, 2.7.2011 [cit. 2011-08-16]. America and the British Empire. Dostupné z WWW: <<http://www.academicamerican.com/colonial/topics/britishempire.htm>>.

změnily se v trvalé zásady a v podstatě v součásti ústav kolonií. Samospráva byla v koloniích nejprve zvykem, časem však právem.¹¹

---

¹¹ TINDALL, George B.; SHI, David E. *Dějiny Spojených Států Amerických*. 3. opravené vydání. Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 1998. 1370 s. ISBN 80-7106-087-9. str.105

3 POLITICKÉ PŘÍČINY A NÁSLEDNÝ KONFLIKT

Politickými příčinami konfliktu mezi kolonisty a impériem byla špatná politická rozhodnutí a vzrůstající americký nacionalismus. Oběma těmito faktorům se nyní budeme podrobněji věnovat. První zmiňovaný rozpor mezi impériem a kolonisty, tedy Prohlášení o hranici, mělo svůj původ v konfliktu mezi Anglií a Francií.

Tak jak si kolonie postupně vytvářely vlastní samosprávu a autonomní legislativu, začal se uvolňovat jejich svazek s impériem. V impériu rostly obavy ze vzrůstající ekonomické síly kolonií, a tak začal Londýn uplatňovat administrativní zásahy.¹² Tyto zásahy jsou popsány na následujících stranách.

3.1 Prohlášení o hranici

Jedním z prvních poválečných rozhodnutí bylo, že v Americe musí zůstat dostatek vojáků, kteří budou chránit nově vzniklou hranici, o tomto rozhodl tehdejší kabinet lorda Buta, konečný počet vojáků byl 10 000. Parlament však již nechtěl vynakládat tolik prostředků na ochranu jako dříve, proto nová Grenvillova vláda okamžitě po svém zkonsolidování přistoupila k přípravě nové právní úpravy hranic. Všechna práce přinesla své ovoce a v říjnu 1763 byl vydán královský dekret, tzv. Prohlášení o hranici, jímž Jiří III. svým americkým poddaným zakazoval usazovat se západně od hřebene Alleghenského pohoří a rušil tímto i veškeré pozemkové přiděly za touto pomyslnou čarou. Proklamace zřizovala na dobytých územích tři nové správní oblasti vyhrazené indiánům, byly jimi Quebec, jenž zaujímal celou bývalou francouzskou Louisianu, dále Východní Florida a Západní Florida a území jižně od Zálivu sv. Vavřince bylo připojeno k Novému Skotsku. Omezen byl též obchod s domorodými kmeny, a to pouze na licencované obchodníky. Vrchní velitelé britské armády v Americe dostali příkaz zabránit kolonistům v nezákonném pronikání na indiánská území, a to i za použití vojska. Tito vojáci střežící pomyslnou hranici a všichni úředníci působící zde dostali rozšířené pravomoci, ale též rozšířili výplatní listinu britské vlády. Opatření obsažená v královské proklamaci zmařila plány spekulacním pozemkovým konsorciím a společností, ale také neuspokojeným farmářům, jelikož jim vyměřené parcely Ohijské společnosti propadly koruně. Ani členům Washingtonovy Mississipské společnosti se přes usilovné lobování nepodařilo

---

¹² MÜLLER, Štěpán, et al. *USA*. 1. vydání. Praha : Pressfoto, 1989. 250 s. ISBN 80-7046-020-2. str.11

získat na svoji stranu jak Obchodní komoru, tak Tajnou radu, králův poradní a výkonný orgán, aby podpořily jejich pozemkové nároky. Proklamace o hranici byla prvním, avšak razantním krokem, jímž dala britská vláda najevo obrat v dosavadní politice vůči svým osadám v zámoří. Prozatím to bylo gesto spíše symbolické než reálně vymahatelný akt, neboť západní hranici pro její délku a členitost terénu nemohlo uhlídat ani 10 000 vojáků. Je ovšem také pravdou, že tito vojáci pouze nestřežili hranici, ale též chránili farmáře v pohraničí před nájezdy indiánů.¹³

3.2 Diskriminující zákony

3.2.1 Cukerný zákon

V roce 1764 byl přijat britským parlamentem cukerný zákon, jenž zvyšoval clo pro dovoz různého cizího zboží, rozšířil vývozní monopoly a zpřísnil celní dozor proti podloudnictví, a to i za vojenské podpory.¹⁴

Jak již bylo výše zmíněno, clo se nedotklo pouze cukru, ale také hojně žádaného vína z jižní Evropy, nově byla tato daň uvalena na indigo, kávu, indické a perské látky a další položky. Kapitáni obchodních lodí museli zboží označit příslušnými certifikáty, a to nejen při transoceánských plavbách, ale i při vzájemném styku mezi koloniemi. Guvernéři museli přísně dohlížet na celní službu a provinilci měli být důsledně předáni soudu viceadmirality v Halifaxu v Novém Skotsku, jelikož domácí poroty obvykle v rámci solidarity hlasovaly pro oprostění z obvinění. Již tehdy se jednalo i o kolkovném, tento právní akt byl ale prozatím odložen. Odpověď z kolonií na sebe nenechala dlouho čekat, první, kdo reagoval, byla sněmovna Connecticutu. Ad hoc byl vytvořen výbor v čele s guvernérem Thomasem Fitchem, který si vzal za úkol vypracovat stanovisko koloniální reprezentace, jež by shrnovalo námitky proti již schválenému cukernému zákonu a také proti chystanému zavedení kolků. Členové tohoto výboru kritizovali celní a regulační opatření pro jejich zhoubný dopad na koloniální námořní obchod, aniž by zpochybnili jejich legitimitu, naproti tomu chystaný zákon o kolkovném označili za protiústavní. Vyjádření výboru bylo čteno na zasedání connecticutské sněmovny v New Havenu v říjnu roku 1764. Kolonisté uznávali potřebu regulovat imperiální obchod cly, ale velice důrazně protestovali proti chystanému

¹³ RAKOVÁ, Svatava. *Podivná revoluce : dlouhá cesta Američanů k nezávislosti (1763-1783)*. Vyd. 1. Praha : Triton, 2005. 287 s. Dějiny do kapsy ; sv. 11. ISBN 80-7254-575-2. str.48-49

¹⁴ RAKOVÁ, Svatava; OPATRŇÝ, Josef. *Stručná historie států USA*. 1. vyd. Praha : Libri, 2003. 255 s. ISBN 80-7277-157-4. str.80

zavedení kolků a jakýmkoli dalším vnitřním daním uloženým parlamentem americkým koloniím, protože jejich zavedení by znamenalo zásah do jejich práv a výsad a zbavily by je jejich výsad a dědictví. Zástupce Connecticutu v Londýně Richard Jackson byl pověřen předat tento protestní spis do Westminsteru. Po Connecticutu následovala záplava obdobných vyjádření i z ostatních kolonií a třípencová mince cla na melasu se stala symbolem všeobecného odporu.¹⁵

3.2.2 Kolkovné

Počátkem roku 1765 začala dolní komora britského parlamentu projednávat zákon o kolkové povinnosti. V padesáti rezolucích bylo doporučeno zavést v koloniích povinnost, již ostrovní Britové podléhali od roku 1670. U kolků šlo o to, opatřovat zvláštními známkami, neboli kolky, širokou paletu písemností, patřily sem noviny, pamflety, právní listiny, smlouvy, hypotéky, licence, inzerce, reklama, almanachy a dokonce i hrací karty. Kolkové dani nemohl uniknout prakticky nikdo, na druhou stranu neznamenal žádný nesnesitelný výdaj, za rok by totiž spotřebovala asi jen třetinu denního výdělku průměrného pracujícího Američana. Zákon byl sice nemnoha poslanci kritizován, ale většina mu byla nakloněna a protestními peticemi se parlament rozhodl nezabývat. Dne 22. března 1765 byl kolkový zákon hladce přijat a v platnost měl vstoupit 1. listopadu toho roku. Představitelé kolonií, kteří byli v Londýně a měli novinku z první ruky, se cítili pod dojmem souhlasné atmosféry panující v parlamentu a celé metropoli bezmocní. Kolkovné považovali za první z nekončící řady daní, jež se začne na kolonie valit z rukou metropolitních zákonodárců. Toto podezření nebylo liché, a právě se zrodilší idea britského spiknutí proti americkým právům, se v brzkou měla stát jedním z nejsilnějších nástrojů vlastenecké agitace. Avšak v danou chvíli bylo podle Američanů v Londýně vhodné projevit dobrou vůli a vstřícnost. Tři z těchto zástupců se dokonce nechali přemluvit premiérem k tomu, aby jako první přijali úřady výběrčí kolkovného. Přemlouván byl i tehdejší zástupce Pensylvánie Benjamin Franklin, ten se však nabídce vyhnul. Jeho prozíravost a velmi špatný odhad situace ostatními se záhy ukázaly za dramatických okolností. Do Ameriky se zpráva o přijetí kolkového zákona donesla počátkem května 1765, tedy dříve, než-li se vrátili pověřeni zástupci. Tato zpráva vyvolala rozhořčení, a to velmi oprávněné, neboť v době, kdy byl akutní nedostatek hotovosti, se takovýto zákon považoval za zlovůli vůči domácímu

---

¹⁵ RAKOVÁ, Svatava. *Podivná revoluce : dlouhá cesta Američanů k nezávislosti (1763-1783)*. Vyd. 1. Praha : Triton, 2005. 287 s. Dějiny do kapsy ; sv. 11. ISBN 80-7254-575-2. str.50-51

obyvatelstvu. Toto bylo prvotní reakcí, ne však otevřeným odporem, k tomu musela situace teprve dozrát. Zpočátku se zdálo, že pověření zástupci jsou uchváleni příslibem, že toto opatření bude pojednáno liberálně a s jistou dávkou nedůslednosti, ovšem s tím, jak se blížilo datum platnosti kolkového zákona, houstla i atmosféra. V průběhu léta roku 1765 začala čím dál více narůstat nenávisť lidí k dobrovolným vykonavatelům tohoto zákona a vše vyvrcholilo v srpnu, kdy v Nové Anglii vypuklo první davové násilí. Ke slovu se zde dostaly i šibenice, avšak pouze jako symboly. Nejprve rozbouřený dav oběsil, spálil a pohřbil vyčpanou figurínu správce kolků v Bostonu Andrewa Olivera, jehož dům byl davem vyplněn a pobořen. Stejně pohany se dostalo i Jaredu Ingersollovi o dva týdny později, jeho figuríny však visely hned v několika městečkách Connecticutu. Figuríny nesly nápis, jež označoval dříve váženého vlastence za zrádce a zemského nepřítele. Pod tíhou těchto událostí došlo k rezignaci poučených kolkových distributorů téměř ve všech koloniích. Jared Ingersoll se však hrdě odmítl této funkce vzdát a odměnou za to byl zatčen ozbrojenou patrolou.¹⁶

Výbuch odporu proti porušení daňové autonomie, který nastal po přijetí kolkového zákona, se neodehrával pouze na ulicích. Rezoluce, kterou schválila revolučně naladěná virginská sněmovna, rozhodně popírala právo parlamentu jakkoli zdaňovat kolonie a zavedení kolků označila za porušení ústavy. Podobně, avšak uctivěji reagovali i poslanci v Pensylvánii, Massachusetts, New Yorku, Jižní Karolíně a v menších osadách. V říjnu roku 1765 byl v New Yorku svolán kongres zástupců devíti kolonií, aby zformulovali zásadu daňové svrchovanosti a zaslali své stanovisko s výkladem králi a oběma komorám londýnského parlamentu. Kritizovány byly všechny zákony, jež v době akutního nedostatku mincí požadovaly platbu v hotovosti a omezovaly tak přístup k penězům. Koncem roku 1765 vznikl v New Yorku spolek tzv. *Synů svobody*, jenž byl pak následován dalšími takovými, všechny tyto spolky si daly za cíl ochranu amerických práv a výsad, tvořily se kluby a dobrovolnická sdružení patriotů, povětšinou z řad majetných a vážených mužů. Tito lidé si velmi brzy uvědomili, že organizovaný odpor je důležitý jak pro získání silné pozice vůči Londýnu, ale i pro ovládnutí případných živelných vystoupení méně majetných vrstev. Odpor

---

¹⁶ RAKOVÁ, Svatava. *Podivná revoluce : dlouhá cesta Američanů k nezávislosti (1763-1783)*. Vyd. 1. Praha : Triton, 2005. 287 s. Dějiny do kapsy ; sv. 11. ISBN 80-7254-575-2. str.52-55

Američanů zaskočil britský parlament a tak došlo ke zrušení kolkového zákona, myšlenka získání více peněz z kolonií však britský kabinet neopustila.¹⁷

3.3 Další přehmaty britského parlamentu

V roce 1767 ministr financí a státní sekretář pro Ameriku Charles Townshend v parlamentu prosadil zavedení celních sazeb na dovoz některých druhů zboží do kolonií. Většinou šlo o nevýznamné položky, jako sklo nebo tiskařské barvy, výjimkou byl však čaj. Americký odpor spíše ale rozpoutaly další části tohoto balíku zákonů, šlo například o rozpuštění newyorské sněmovny jako trest za neochotu plnit ubytovací zákon, hrazení platů guvernérů, úředníků a soudců z rozpočtu v rámci mandatorních výdajů kolonií, právo celníků prohledávat soukromé domy a zřízení dalších bezporotních soudů admirality. Nové bouře amerického odporu na sebe nenechaly dlouho čekat, avšak ministr Townshend se jich nedožil, zemřel na podzim roku 1767. Do čela protestů se postavili bostonští obchodníci, jež byli nejvíce postiženi zákroky proti podloudnictví, tito si mimo jiné od roztržky s Anglií slibovali i vybudování vlastního manufakturního průmyslu. V této době však na čas polevila úvěrová krize a poptávka opět vzrostla, což vedlo k tomu, že ostatní kolonie s dalším bojkotem anglického zboží příliš nespěchaly, odpověděly však na massachusettskou oběžnou výzvu a usnášely se na stížnostech a peticích za zrušení cel, adresovaných králi a Dolní sněmovně. Mluvčí radikálů a autoři pamfletů James Otis, Samuel Adams a John Dickinson se stali populární po celé Britské Americe a jejich díla se šířila tiskem velkou rychlostí. Londýn na tento odpor odpověděl nejprve posílením vojenské moci, ke stávajícím 10 000 vojáků sídlícím v New Yorku a pod velením generála Thomase Gage přibýly na podzim 1768 další oddíly a válečné lodě, ty však zamířily do vzpurného a problémového Bostonu. Na straně druhé Britové vyšli Američanům vstříc a vyslyšeli jejich volání po západní půdě a hraniční linie z roku 1763 byla posunuta dále na západ, tak aby se území za Alleghenami otevřelo pro spekulanty i farmáře. Nově vzniklé anglo-americké společnosti obdržely velkorysé pozemkové dary, a ačkoli se projekty na nové kolonie nikdy neuskutečnily, od počátku 70. let se začala Ohijská pánev plnit tisíci nových osadníků. V důsledku toho se v americké politice objevil po boku Severu a Jihu další fenomén Západu, jako vlivné zájmové oblasti s vlastní sociální charakteristikou a politickými představami. Jaro roku 1769 se neslo ve znamení obav z důsledků

---

¹⁷ RAKOVÁ, Svatava; OPATRŇÝ, Josef. *Stručná historie států USA*. 1. vyd. Praha : Libri, 2003. 255 s. ISBN 80-7277-157-4. str.80-81

amerického bojkotu, což přineslo zrušení Townshendových cel parlamentem, avšak další represivní opatření zůstala nadále v platnosti. Návrhy poslanců na trestné zákroky proti výbojně massachusettské sněmovně, která podnítila společnou revoltu, ztroskotaly na královském vetu. Po několika změnách ve vedení země v krátkém časovém úseku svěřil nakonec král Jiří III. v roce 1770 nejvyšší úřad do rukou lorda Northe, ten v něm zůstal po dlouhých 12 let. Lord North byl stoupencem britské nadvlády nad koloniemi a zrušení cel považoval za poslední ústupek Američanům, situace se na nějaký čas uklidnila. O tom, že šlo o dočasný klid, svědčily především občasné šarvátky s posádkovými vojáky, tzv. *červenokabátníky*, z nichž jeden, zvaný bostonský masakr, v březnu roku 1770 vyústil ve střelbu do davu a měl na svědomí několik mrtvých. Skryté nepřátelství vůči Anglii se dostalo na povrch při nejbližší příležitosti a opět v Nové Anglii, která byla zvyklá na bohaté příjmy z podloudnictví a hodlala si vyřídít účty s celními kontrolory.¹⁸

Příležitost pro ukázání nenávisti se naskytla v červnu roku 1772, když blízko Providence, ve státě Rhode Island, narazil náhodně na mělčinu britský škuner Gaspee, který zde číhal na pašeráky. Pod rouškou tmy vtrhl na palubu dav z města, vybil posádku a loď zapálil. V důsledku tohoto činu byla ustanovena vyšetřovací komise, jejímž úkolem bylo dopadnout podezřelé, ve státě Rhode Island, zdá se, ale o události nikdo nic nevěděl.¹⁹

Dopadení měli být posláni před soud do Anglie, což vyvolalo vášnivou kritiku tohoto vcelku oprávněného projevu nedůvěry vůči domácí justici, stejně jako britského záměru poslat vojáky do Rhode Islandu.²⁰

Čtyři dny po požáru oznámil massachusettský guvernér Thomas Hutchinson provinčnímu sněmu, že od této chvíle bude jeho plat hrazen z celních příjmů, stejně tak měly být hrazeny platy nejvyšších soudců a jejich platy již tedy nebudou závislé na sněmu. Sněm měl obavu, že se jedná o počátek despotického výkonu vlády. Samuel Adams v listopadu 1772 přesvědčil bostonské městské shromáždění, aby vytvořilo

---

¹⁸ RAKOVÁ, Svatava; OPATRŇÝ, Josef. *Stručná historie států USA*. 1. vyd. Praha : Libri, 2003. 255 s. ISBN 80-7277-157-4. str.81-82

¹⁹ TINDALL, George B.; SHI, David E. *Dějiny Spojených Států Amerických*. 3. opravené vydání. Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 1998. 1370 s. ISBN 80-7106-087-9. str.137

²⁰ RAKOVÁ, Svatava; OPATRŇÝ, Josef. *Stručná historie států USA*. 1. vyd. Praha : Libri, 2003. 255 s. ISBN 80-7277-157-4. str.82-83

korespondenční výbor, který vydal prohlášení o právech a stížnostech a vyzval ostatní města, aby učinila stejný krok. Takovéto výbory vznikaly po celém Massachusetts a šířily se i do dalších kolonií. V březnu roku 1773 navrhl virginský sněm zřídit korespondenční výbory na mezikoloniálním základě, jejich síť rozprostřít po všech koloniích, tyto výbory by pak byly ve vzájemném styku a jejich prostřednictvím by bylo možné mobilizovat veřejné mínění. Lojalisté tyto výbory nazvali „*nejodpornějším, nejlstivějším a nejjedovatějším hadem, který se vylíhl z vejce pobuřování*“ a nevědomky tak vlastně vzdali hold jejich účinnosti.²¹

3.4 Bostonský čajový dýchánek

3.4.1 Příčiny

Předseda britského kabinetu lord North v roce 1773 přišel na plán k záchraně Východoindické společnosti, jež se zmítala v problémech a v jejichž britských skladech bylo téměř 8 milionů kilogramů neprodaného čaje. Vláda měla podle zákona o čaji z roku 1773 vrátit britské clo ve výši 12 pencí za každou libru čaje vyváženého do kolonií a vybrat pouze třípencové clo, jež se platilo v koloniích. Tento čaj by pak v koloniích byl levnější než v Británii, a dokonce levnější než holandský čaj z černého trhu. North si byl jist, že v koloniích se reakce bude odvíjet od ceny, ale velmi se zmýlil. Ještě větší chybu udělal, když dovolil Východoindické společnosti jednat přímo s maloobchodníky prostřednictvím svých agentů či příjemců zboží a obcházel tak koloniální velkoobchodníky, kteří dříve obchod zprostředkovali. Ve chvíli, kdy začal existovat takovýto monopol, začali se koloniální obchodníci ptát sami sebe, kdy takovýto precedent začne platit i na ostatní zboží. Korespondenční výbory za podpory koloniálních obchodníků začaly burcovat lid proti novému nebezpečí.²²

Jako první se ozvala Filadelfie, kde masové shromáždění svolané na 16. října 1773 zákon odsoudilo a požadovalo odstoupení nových dealerů spolupracujících s Východoindickou společností. Také v New Yorku se vlastenecké organizace důrazně

---

²¹ TINDALL, George B.; SHI, David E. *Dějiny Spojených Států Amerických*. 3. opravené vydání. Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 1998. 1370 s. ISBN 80-7106-087-9. str.137

²² TINDALL, George B.; SHI, David E. *Dějiny Spojených Států Amerických*. 3. opravené vydání. Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 1998. 1370 s. ISBN 80-7106-087-9. str.138-139

postavily proti novému zákonu a dokonce vyhrožovaly násilím těm, kteří by s Brity spolupracovali.²³

3.4.2 Čajový dýchánek

Ke konci roku 1773 dorazily do hlavních koloniálních přístavů velké zásilky čaje. V New Yorku a Philadelphii donutila nepřátelská atmosféra agenty k odstoupení a zásilky byly vráceny do Anglie. V Charlestonu byl čaj vyložen do skladišť a později prodán, z výnosu jeho prodeje byla financována revoluce. V Bostonu, kde byla situace velmi napjatá, se guvernér Hutchinson rozhodl změřit síly se Samem Adamsem a nařídil vyložit čaj do skladišť i přes to, že lodní kapitáni, vyplašení ze zdejší situace navrhovali vrátit se do Anglie. Hutchinson, jehož dva synové byli příjemci zboží, však nehodlal ustoupit a trval na svém, čaj bude vyložen na pevninu a clo zapláceno. 30. listopadu 1773 vnikla skupina koloniálních vlastenců přestrojených za Mohawky na palubu tří lodí a povzbuzování davem ze břehu naházeli čaj přes palubu. Tak jako u žhářů z Gaspee byli tito aktéři neznámí všem s výjimkou stovek Boloňanů. Jeden ze zúčastněných později dosvědčil, že přímo na palubách lodí byli i Sam Adams a John Hancock.²⁴

3.4.3 Reakce z Anglie

Po incidentu v Bostonu bylo mnoho lidí, zvláště obchodníků, pobouřeno lehkovážností rebelů. Benjamin Franklin vyzval své rodné město k zaplacení zničeného čaje. Avšak britským úředníkům došla trpělivost a král Jiří III. napsal v dopise lordu Northovi, že „*kolonisté se musejí buďto podříditi, nebo zvítěziti*“ a ten si nedával příliš na čas, aby králův požadavek splnil. V dubnu 1774 přijal britský parlament čtyři krutá opatření, jež měla naučit Boston poslušnosti. Zákon o Bostonském přístavu uzavíral přístav od 1. června 1774 do doby, než bude čaj splacen. Zákon o nestranném výkonu spravedlnosti umožňoval guvernérovi předat do Anglie procesy s kterýmkoli činitelem obviněným z přestupku při výkonu povinnosti. Nový ubytovací zákon nařizoval místním úřadům, aby v případě nutnosti poskytly vojákům ubytování i v soukromých domech. Konečně, zákon o vládě v Massachusetts stanovil, že koloniální rada a úředníci dohlížející na zákony budou dosazováni, porotce měl vybírat šerif a bez guvernérova

---

²³ RAKOVÁ, Svatava. *Podivná revoluce : dlouhá cesta Američanů k nezávislosti (1763-1783)*. Vyd. 1. Praha : Triton, 2005. 287 s. Dějiny do kapsy ; sv. 11. ISBN 80-7254-575-2. str.102

²⁴ TINDALL, George B.; SHI, David E. *Dějiny Spojených Států Amerických*. 3. opravené vydání. Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 1998. 1370 s. ISBN 80-7106-087-9. str.139

souhlasu se nemělo konat žádné městské shromáždění s výjimkou každoročních voleb městských úředníků. V květnu 1774 vystřídal generál Thomas Gage Hutchinsona ve funkci guvernéra a převzal také velení britských vojsk. Všechny tyto akce měly Boston izolovat a učinit z něj výstražný příklad.²⁵

3.4.4 Odříznutí Bostonu a solidarita ostatních kolonií

Po tom, co na Boston dopadly tyto nové tzv. *nesnesitelné zákony*, převzal iniciativu protibritského odporu jediný zbývající nezávislý orgán v kolonii, totiž korespondenční výbor, který převzal funkci sněmovny. Dne 5. června 1774 zavázal přítomné vlastence tzv. *Slavnou ligou a smlouvou*, v níž bylo všem občanům doporučeno, aby od 1. října 1774 bojkotovali všechno britské zboží. Venkovští farmáři kolonií Massachusetts i Connecticut toto opatření přivítali s nadšením a na znamení souhlasu s radikály zavírali čas od času nepopulární výběrčí daní či guvernérské úředníky, jmenované podle nového zákona, přes noc do provizorního vězení. S příznivým ohlasem se setkala také další, tentokrát sousedním koloniím adresovaná výzva ulehčit obklíčenému Bostonu potravinami, zásoby sem začaly zasílat vnitrozemské okresy New Jersey a Virginie, jeden člun dorazil dokonce až ze Severní Karolíny. Přes prvotní zdání, že tentokrát bude tíže protibritské opozice ležet pouze na bedrech Nové Anglie, se během léta vlna solidarity šířila směrem na jih. Koloniální sněmovny, které se postavily za postižený Boston, se ovšem rázem ocitly ve sporu s královskými guvernéry. Vlastenecké nadšení však nezasáhlo všechny obyvatele a kolonie stejně. V zemědělských osadách se samosprávnou tradicí a absencí královské vlády, jakými byly Rhode Island a Connecticut, se řízení odporu mohly ujmout sněmovny jako legitimní mluvčí svého voličstva. Jiná situace ovšem nastala tam, kde byla přítomna silná britská správa nebo vojsko. Názory také rozdělovala různá povaha a velikost majetku.²⁶

Této podpory se Bostonu dostalo i přes to, že nebyl nijak zvláště významný a ani počet jeho obyvatel, jichž bylo asi 20 000, nebyl velký.²⁷

---

²⁵ TINDALL, George B.; SHI, David E. *Dějiny Spojených Států Amerických*. 3. opravené vydání. Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 1998. 1370 s. ISBN 80-7106-087-9. str.139-141

²⁶ RAKOVÁ, Svatava. *Podivná revoluce : dlouhá cesta Američanů k nezávislosti (1763-1783)*. Vyd. 1. Praha : Triton, 2005. 287 s. Dějiny do kapsy ; sv. 11. ISBN 80-7254-575-2. str.109-110

²⁷ KREJČÍ, Miloš. *Deklarace nezávislosti Spojených států amerických a Ústava Spojených států amerických : s komentáři Miloše Krejčího*. 1. vydání. Praha : Otakar II., 2000. 178 s. ISBN 80-86355-24-1. str.12

3.5 Kontinentální kongres

Na 5. září 1774 byl do Carpenterovy haly ve Filadelfii svolán První kontinentální kongres, který trval do 26. října. Delegáti do něj byli zvoleni provinčními kongresy, mimořádnými sněmy nebo korespondenčními výbory.²⁸

Na tomto Kongresu se sešlo celkem 55 delegátů zastupujících celkem 12 amerických kolonií, což znamená všechny kromě Georgie, Québeku, Nového Skotska a obou Florid. Prezidentem byl zvolen Peyton Randolph a Charles Thomson, *tzv. filadelfský Sam Adams*, se stal tajemníkem, nikoli však členem. Kongres se dohodl na volbě podle kolonií, i přes naléhání Patricka Henryho, který zastával názor, že členové mají volit jako jednotlivci, protože nejsou Newyorčané nebo Virgiňané, ale Američané. Delegáti v důsledku toho fungovali jako kongres vyslanců, kteří se sešli, aby spojili své síly pro společný postup, nechtěli vládnout nebo se bouřit, chtěli pouze schválit a vydat řadu usnesení a stížností. Tento kongres schválil radikální usnesení ze Suffolku, která prohlašovala nesnesitelné zákony za neplatné, žádala stát Massachusetts, aby se vyzbrojil k obraně a vyzývala k hospodářským sankcím vůči britskému obchodu. Kongres také přijal Prohlášení amerických práv, které dávalo britskému parlamentu právo regulovat jen obchod a věci přísně imperiálního charakteru. Prohlášení znovu opakovalo práva Angličanů, odmítalo právo parlamentu zasahovat do vnitřních záležitostí kolonií a vyhlášovalo každý sněm za zplnomocněný určit počet vojáků, který ve své provincii potřebuje. Kongres dále zaslal králi petici s žádostí o pomoc a vydal svolání k lidu Velké Británie a kolonií. Koncem roku 1774 přijal Kongres Kontinentální asociaci, v níž doporučoval všem okresům, městům a městečkům vytvořit výbory pro dodržování bojkotu veškerého britského zboží. Zaujetím tohoto stanoviska schválil Kongres to, co se později mělo nazývat dominiální teorie Britského impéria, která byla již dlouhou dobu obsahem požadavku sněmů na nezávislou vládu, a co celkem nedávno formulovaly dva čile kolující pamflety Jamese Wilsona z Pensylvánie a Thomase Jeffersona z Virginie. Oba tito muži svorně tvrdili, že kolonie nejsou

---

²⁸ *Ushistory.org* [online]. Philadelphia : Independence Hall Association, 1995, 2011 [cit. 2011-09-21]. First Continental Congress. Dostupné z WWW: <<http://www.ushistory.org/declaration/related/congress.htm>>.

podřízeny parlamentu, ale pouze králi, a že jsou stejně jako Anglie samostatnými královstvími. Další Kongres byl svolán na květen 1775.²⁹

3.6 Reakce na stanoviska Kongresu z Anglie

Po té, co se ke králi dostala stanoviska Kongresu, byl velice pobouřen. V listopadu 1774 napsal svému předsedovi vlády, že novoanglické kolonie se nalézají ve stavu povstání, a že úder musí rozhodnout, zda se podřídí, či budou nezávislé. Většina parlamentu souhlasila a jen málo z jeho členů bylo schopno pochopit, natož přijmou liberální a rozmáchlé stanovisko Kongresu. William Pitt ve Sněmovně lordů naléhal, aby byl americký názor na zdanění akceptován, a navrhoval kompromis, díky němuž by mohl Kongres hlasovat o příjmech koruny. Edmund Burke v Dolní sněmovně pronesl smířlivou řeč, v níž apeloval na přijetí amerického názoru na zdanění, jelikož se shoduje s anglickými zásadami. Tvrdil, že skutečnou otázkou „*není zda máte právo učinit z jiných lidí chudáky, ale zda není ve vašem zájmu, abyste je učinili šťastnými*“. Žádná z dvou komor parlamentu však neměla na takovéto výroky náladu. Místo toho členové prohlásili, že stát Massachusetts se vzbouřil a zakázali novoanglickým koloniím obchodovat s kýmkoli mimo impérium a zbavili obyvatele Nové Anglie práva rybolovu v severním Atlantiku. *Tzv. smířlivá rezoluce* lorda Northe, přijatá 27. února 1775, zacházela stejně daleko. Podle ní měl parlament ukládat daně pouze k regulaci obchodu a ponechávat každé kolonii cla vybraná uvnitř jejích hranic, jestliže bude dobrovolně přispívat poměrným dílem na obranu impéria. V reakci na tato ustanovení parlamentu řekl smířlivý Burke, že to nebyl recept na mír, ale na další spory.³⁰

V důsledku rozhořčení krále i parlamentu přišli koloniální agenti o svůj vliv a smírčí roli, až na Benjamina Franklina, ten podnikl ještě poslední pokus jak odvrátit pohromu. S londýnskými kvakery připravil „*Návrh rozhovoru o podmínkách, které by mohly zajistit trvalý svazek Velké Británie a jejích kolonií*“ a počátkem roku 1775 o něm jednal s premiérem lordem Northem a tajemníkem Dartmouthem, jedinými členy kabinetu, kteří dosud projevovali vůči Americe jistou shovívavost, tyto rozhovory však ztroskotaly v polovině února 1775. Také vstřícná gesta liberálnější smýšlejících politiků zanikla v oboustranné neochotě k ústupkům. Po tomto neúspěchu rezignoval Benjamin

²⁹ TINDALL, George B.; SHI, David E. *Dějiny Spojených Států Amerických*. 3. opravené vydání. Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 1998. 1370 s. ISBN 80-7106-087-9. str.142-143

³⁰ TINDALL, George B.; SHI, David E. *Dějiny Spojených Států Amerických*. 3. opravené vydání. Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 1998. 1370 s. ISBN 80-7106-087-9. str.143

Franklin na roli zprostředkovatele a mírotvůrce a odplul do Ameriky, aby se mohl přidat ke svým kolegům v revolučním dění.³¹

Parlament rozhodl o vyslání dalšího vojska a blokáde pobřeží od New Jersey po Jižní Karolínu. Kolonie naproti tomu rychle přijímaly zákony o náborech vojáků a schvalovaly daně na pokrytí válečných výdajů. V dubnu roku 1775 došlo k prvnímu krveprolití a to u měst Concord a Lexington v Massachusetts.³²

3.7 Lexington a Concord – místa prvních krveprolití

Dne 15. dubna 1775 nařídil generál a guvernér Massachusetts v jedné osobě Thomas Gage zničit sklady rebelů v Concordu. Pro dosažení tohoto cíle nechal shromáždit podpůrné jednotky včetně lehké pěchoty a granátníků z jeho posádky v Bostonu. Velení uložil na bedra podplukovníka Francise Smithe a námořního majora Johna Pitcairna. Složil také pomocný sbor pod velením sira Huga Percyho, který měl vyrazit 6 hodin po hlavní ofenzivě. V pokusu o utajení celé operace neprozradil svým důstojníkům svůj plán do poslední minuty. Avšak problém utajení celé akce vázl v tom, že rebelové celého Bostonu sledovali, co se Britové chystají udělat, takže ve chvíli, kdy oddíly vyrazily z Bostonu, Američané věděli o každém jejich kroku. Britské oddíly čítající asi 650 až 900 mužů opustily Boston v noci z 19. na 20. dubna 1775, překročily Charles River a pokračovaly směrem ke Concordu, avšak o jejich počínání věděl celý kraj a povstalecké milice se připravovaly na střet. Do této doby nedošlo k žádnému ozbrojenému střetu, v němž by došlo ke ztrátám na životech britských vojáků. Za úsvitu dorazily jednotky podplukovníka Smithe a majora Pitcairna k Lexingtonu, kde zahlédly skupinu ozbrojených rebelů. Pitcairn obklíčil a odzbrojil milici pod velením Johna Parkera, ten v této situaci nařídil svým mužům, aby se rozešli. Avšak ve chvíli se ozval výstřel, dodnes není jasné, kdo vystřelil, ale tento výstřel znamenal de facto počátek války za nezávislost. Po tomto výstřelu následovala přestřelka, při které milice rebelů ustoupila do lesa a skryla se před britskou palbou. Britské šiky po té pokračovaly směrem ke Concordu, tam je však čekal tvrdý odpor, britské jednotky se střetly s rebelskými milicemi na Concord North Bridge. Po krátké bitvě na tomto mostě, kde Britové utrhli velké ztráty, se začali stahovat do centra Concordu. Smith věděl, že je

---

³¹ RAKOVÁ, Svatava. *Podivná revoluce : dlouhá cesta Američanů k nezávislosti (1763-1783)*. Vyd. 1. Praha : Triton, 2005. 287 s. Dějiny do kapsy ; sv. 11. ISBN 80-7254-575-2. str.118-119

³² RAKOVÁ, Svatava; OPATRŇÝ, Josef. *Stručná historie států USA*. 1. vyd. Praha : Libri, 2003. 255 s. ISBN 80-7277-157-4. str.85

v bezvýchodné situaci, a že jedinou možností je ústup zpět do Bostonu, avšak při tomto ústupu teprve začala opravdová bitva. Milice i mnoho obyčejných lidí rychle postupovalo k centru Concordu, když ustupující Britové uviděli tyto masy, zavládla mezi nimi panika a strach. Američané bojovali jinak, než byli Britové zvyklí, útočili v menších oddílech přímo za podpory z křídel, stříleli zpoza stromů, zdí a zídek a dokázali tímto stylem silně narušit morálku Britů, kteří prchali směrem k Lexingtonu. Nebýt sira Percyho, z britského ústupu by byla katastrofa, jelikož Percyho oddíly měly děla, díky kterým zpomalily postup Američanů a dovolily Smithovi dostat své vojáky zpět do šiků, tak aby mohli společně ustoupit směrem k Bostonu. Britové během tohoto střetu utrpěli těžké ztráty, pro Američany bylo však důležitější, že díky této akci uzavřeli Brity v Bostonu, který poté obléhali. Tento střet také pomohl veřejnému mínění, protože do doby než milice nezahaly Brity na ústup, věřila v možnost porážení Anglie ani ne třetina obyvatel.³³

3.8 Druhý kontinentální kongres

Dva týdny po bojích u Lexingtonu a Concordu se ve Filadelfii sešel druhý kontinentální kongres, jenž se ujal řízení konfliktu a jmenoval virginského delegáta a odpůrce britské politiky George Washingtona vrchním velitelem armády. Washington vyhovoval jak Jihu, tak Nové Anglii.³⁴

V čele kongresu stanul bostonský radikál John Hancock, vedle dosavadních vůdců Samuela Adamse a Johna Dickinsona se nově objevili Benjamin Franklin a Thomas Jefferson. Po jmenování Washingtona a dalších generálů začali Američané nabírat vlastní vojsko a vydali i první společné dluhopisy na krytí válečných nákladů. Navzdory již probíhajícím bojům se ještě v červenci roku 1775 pokoušel kongres o smíření se s impériem, avšak rozdílné postoje smíření obou stran nedovolily.³⁵

3.9 Výzva k nezávislosti

První výzvu k nezávislosti přinesl v lednu 1776 velmi populární spisek Thomase Paina *Zdravý rozum*, v němž jeho autor obracel kritiku od parlamentu ke králi, jehož obvinil z monarchistické tyranie. Tyto názory se rozšířily velkou rychlostí a způsobily

---

³³ *Wpi.edu* [online]. Worcester : 2006, 2006 [cit. 2011-09-21]. Battle of Lexington and Concord. Dostupné z WWW: <<http://www.wpi.edu/academics/Depts/MilSci/Resources/lexcon.html>>.

³⁴ NAVRÁTIL, Jan. *Stručné dějiny USA*. Vyd. 2., dopl. Praha : Svoboda, 1984. 526 s. str.55

³⁵ RAKOVÁ, Svatava; OPATRŇÝ, Josef. *Stručná historie států USA*. 1. vyd. Praha : Libri, 2003. 255 s. ISBN 80-7277-157-4. str.85-86

obrat v myšlení mnoha patriotů. Na jaře roku 1776 již některé koloniální sněmy pověřovaly své delegáty, aby hlasovali pro nezávislost. V květnu téhož roku vydal kongres pokyn k nahrazení koloniálních listin ústavami samostatných států. Následně se v červenci začal výbor pěti poslanců zabývat přípravou Prohlášení nezávislosti, jež by zrušilo veškeré svazky s Velkou Británií. Autor tohoto dokumentu Thomas Jefferson vyšel ze zásad přirozenoprávní filozofie a ve výčtu amerických stížností představil základní politické principy republikánské ideologie. Po zhotovení dokumentu následovalo předběžné projednání a textové úpravy, následně byl dokument přijat dne 4. července roku 1776, hlasovaly pro něj všechny kolonie vyjma New Yorku, který se hlasování zdržel. Po 150 letech se tak americké kolonie staly svazkem svobodných států. I když byl tento politický dokument přijat, za jeho znění se teprve bojovalo a tuto psanou nezávislost bylo třeba stvrdit vítězstvím.³⁶

V Prohlášení nezávislosti se asi na 80% textu objevují jednotlivá obvinění, směřovaná proti králi a pouhých 20% je věnováno vzniku Spojených států. Králi bylo vyčteno 27 chyb a mezi ty nejzávažnější patřilo například odmítnutí schvalování nejprospěšnějších zákonů nebo vytrvalé rozpouštění sněmovny.³⁷

Deklarace nezávislosti předběhla samotnou ústavu o celých 11 let, tento vášnivý dokument americké revoluce náleží k velkým literárním i politickým památkám novodobých dějin. Píše se v něm o účelu vlády i lidského života a je obrazem velké scény 18. století, kterou asi nejlépe vyjadřují slova „*Svoboda nebo smrt*“.³⁸

Přestože deklarace nezávislosti vyhlásila samostatné Spojené státy, již o několik měsíců později málem musel tento nový národ kapitulovat po porážce u Long Islandu.³⁹

3.9.1 Deklarace nezávislosti – znění

Když se v běhu lidských životů stane pro některý národ nezbytným rozvázat politické svazky, které jej poutaly k jinému národu, a zaujmout mezi mocnostmi světa

---

³⁶ RAKOVÁ, Svatava; OPATRŇÝ, Josef. *Stručná historie států USA*. 1. vyd. Praha : Libri, 2003. 255 s. ISBN 80-7277-157-4. str.86-87

³⁷ ERICH, Václav. *USA na dlani : historie, zajímavosti, kuriozity*. 1. vydání. Třebíč : AKCENT, 2007. 263 s. ISBN 978-80-7268-404-5. str.33

³⁸ KREJČÍ, Miloš. „*My, lid Spojených států ...*“ : (o ústavě USA). 1. vydání. Praha : Svoboda, 1987. 199 s. 73/203-21-8.2. str. 12

³⁹ JASANOFF, Maya. Loyal to a Fault. *The New York Times : Magazine*. 1.7.2007, 25/2007, s. 1-2. Dostupný také z WWW: <<http://www.nytimes.com/2007/07/01/magazine/01wwln-essay-t.html?scp=14&sq=american%20war%20of%20independence&st=cse>>.

oddělené a rovnocenné postavení, k jakému jej opravňují zákony přírody a boha přírody, pak prostá úcta k názorům lidstva vyžaduje, aby vyhlásil příčiny, které jej vedou k odtržení. Pokládáme za samozřejmé pravdy, že všichni lidé jsou stvořeni sobě rovni a jsou nadáni jistými nezcizitelnými právy, mezi něž patří právo na život, svobodu a budování osobního štěstí. Že k zajištění těchto práv se ustavují mezi lidmi vlády, odvozující svou oprávněnou moc ze souhlasu těch, jimž vládou. Že kdykoli počne být některá vláda těmto cílům na překážku, má lid právo ji změnit nebo zrušit a ustavit vládu novou, která by byla založena na takových zásadách a měla svou pravomoc upravenou takovým způsobem, jak uzná lid za vhodné pro zajištění své bezpečnosti a svého štěstí. Je pravda, že prozíravost velí, aby se vlády již ustanovené neměnily z příčin nepatrných ani přechodných, a i všechna zkušenost ukázala, že lidé, je-li zlo snesitelné, jsou spíše nakloněni je snášet, než aby se domohli svých práv tím, že zruší životní formy, na něž si zvykli. Avšak když dlouhá řada případů zneužití moci a skutků bezpráví, sledujících neustále tentýž cíl, svědčí o úmyslu podrobit je naprostou krutovládou, pak je jejich právem, a přímo povinností, takovou vládu svrhnout a postarat se o nové strážce své příští bezpečnosti. Takové bylo trpělivé utrpení těchto kolonií; a taková je nyní nutnost, která od nich vyžaduje, aby změnilly své dřívější systémy vlády. Dějiny opakovaných bezpráví a uchvacování mají všechny za přímý cíl ustavení absolutní nadvlády tyрана nad těmito státy. Na důkaz toho necht' jsou upřímnému světu předloženy skutečnosti.

- Odmítal schválit zákony nejprospěšnější a nejnutnější pro obecné blaho.

- Zakazoval svým guvernérům schválit zákony neodkladného a naléhavého významu, nebo když bylo jejich provádění pozastaveno, pokud nebude získán jeho souhlas, úplně opomíjel se jim věnovat.

- Odmítl schválit jiné zákony pro zaopatření velkých lidmi obývaných oblastí, pokud by se tito lidé nevzdali práva na zastoupení v zákonodárných sborech, což je právo pro lid neocenitelné a nebezpečné jenom pro tyrany.

- Svolával zákonodárná tělesa na neobvyklých, nepohodlných místech, vzdálených od veřejných archivů, jenom proto, aby je unavil a učinil povolnými ke svým opatřením.

- Opětovně rozpouštěl zákonodárné sbory, protože se mužně a pevně stavěly proti jeho zásahům do práv lidu.

- Po takových rozpuštěních odmítal po dlouhou dobu povolit, aby byly zvoleny jiné a aby se tak zákonodárná moc, již nelze zničit, vrátila k lidu a mohla být jím svobodně vykonávána. Stát zůstával mezitím vystaven nebezpečím zásahů zvenčí a zvrátů zevnitř.

- Usiloval o zabránění zalidňování těchto států; za tím účelem vytvářel překážky pro zákony na podporu přistěhovalců a ztěžoval podmínky pro nová přisvojení pozemků.

- Překážel výkonu spravedlnosti tím, že odpíral svůj souhlas zákonům pro zřízení soudních orgánů.

- Vytvořil závislost soudců pouze na své vůli, pokud jde o držení jejich úřadů a výši a placení jejich platů.

- Zřídil množství nových úřadů a poslal sem houfy úředníků, aby sekýrovali náš lid a ujídali z jeho majetku.

- Udržoval mezi námi v době míru stálá vojska bez souhlasu naší legislativy.

- Učinil vojenskou moc nezávislou na občanské moci a jí nadřazenou.

- Spojil se s ostatními, aby nás podrobil jurisdikci, jež je cizí naší ústavě a neuznaná našimi zákony, a dal tak souhlas k jejich aktům domnělého zákonodárství:

o ubytování velkých útvarů ozbrojeného vojska mezi námi;

o jejich ochraně předstíraným procesem před potrestáním za vraždy, kterých by se mohli dopustit na obyvatelích těchto států;

o přerušení našeho obchodu se všemi částmi světa;

o uvalování daní bez našeho souhlasu;

o připravení nás o výhody výsledku porotou v mnohých případech;

o odvážení nás za moře, abychom byli souzeni za domnělé trestné činy;

o zrušení svobodné soustavy anglických zákonů v sousední provincii, zřízení neomezené vlády v ní a rozšíření jejích hranic tak, aby zároveň poskytla okamžitý příklad a vhodný nástroj k zavedení téže absolutní vlády v těchto koloniích;

o odnětí našich výsadních listin, zrušení našich nejcennějších zákonů a základním změnění forem naší vlády;

o postavení našeho vlastního zákonodárství a prohlášení, že pouze oni sami jsou vybaveni pravomocí vydávat pro nás zákony ve všech a v jakýchkoli případech.

- Vzdal se zde vlády tím, že nás prohlásil za zbavené své ochrany a vedl proti nám válku.

- Plenil naše moře, pustošil naše břehy, vypaloval naše města a ničil životy našich lidí.

- Nyní dopravuje velké armády cizích žoldnéřů, aby dokončil dílo smrti, pustošení a tyranie, které již bylo započato projevy krutosti a věrolomnosti, jež by stěží našly sobě rovných v nejbarbarštějších dobách a jež jsou zcela nehodné hlavy civilizovaného národa.

- Donutil naše spoluobčany, zajaté na širém moři, aby pozvedli zbraně proti své zemi, aby se stali katy svých přátel a bratří nebo aby sami padli do jejich rukou.

- Vyvolal mezi námi vnitřní vzpoury a snažil se poštvat proti obyvatelům našich hranic kruté indiánské divochy, jejichž známým válečným pravidlem je ničení všech pokolení bez rozdílu věku, pohlaví a postavení.

V každé etapě těchto útisků jsme nejpokornějšími slovy žádali o nápravu: naše opěťované prosby měly za následek jenom opěťované křivdy. Panovník, jehož charakter je tak poznamenán činy, jimiž se vyznačuje tyran, je nezpůsobilý býti vládcem svobodného lidu. Ani vůči našim britským bratřím jsme nebyli nepozornými. Upozorňovali jsme je čas od času na pokusy jejich legislativy postihovat nás nespravedlivou jurisdikcí. Připomínali jsme jim okolnosti naší emigrace a našeho společného příbuzenství, aby odmítli tyto neoprávněné zásahy, které by nevyhnutelně přervaly naše svazky a styky. Ale i oni byli hluší k hlasu spravedlnosti a pokrevenství. Proto se musíme podřídit nutnosti, jež vyžaduje naše odtržení, a musíme je považovat,

tak jako ostatní část lidstva, za nepřátele ve válce a za přátele v míru. Proto my, představitelé Spojených států amerických, shromáždění ve Všeobecném Kongresu, dovolávající se u nejvyššího soudce světa správnosti svých úmyslů, jménem a z moci dobrého lidu těchto kolonií, slavnostně zveřejňujeme a prohlašujeme, že tyto kolonie jsou a po právu mají být svobodnými a nezávislými státy, že jsou zproštěny veškeré poddanosti britské koruně, a že veškeré politické svazky mezi nimi a státem Velké Británie jsou a mají být úplně rozvázány. A že jako svobodné a nezávislé státy mají plnou moc vypovídat válku, uzavírat mír, sjednávat spojenečství, zřizovat obchod a provádět všechny ostatní úkony a věci, jež nezávislé státy mohou po právu činit. A na podporu tohoto prohlášení, pevně spoléhající na ochranu božské prozřetelnosti, navzájem a jeden druhému zaručujeme své životy, své statky a svou nedotknutelnou čest.⁴⁰

Tento historicko politický dokument je důležitý pro pochopení událostí, odehrávajících se v koloniích i událostí, které teprve měli přijít, proto byl zařazen do práce tímto způsobem, a ne pouze jako příloha. Dalším důvodem jeho důležitosti jsou principy v něm zmíněné, jelikož na těchto principech byla později stavěna i samotná ústava a USA na základních myšlenkách zde zmíněných stojí dodnes.

3.10 Události do roku 1778

Mezi lety 1776 a 1777 utrpěly Spojené státy několik těžkých porážek, jako byla ztráta New Yorku kupříkladu, na poslední chvíli si však lidé uvědomili závažnost situace, semkli se a celý národ vstal z popela a bojoval proti Angličanům s nadšením.⁴¹

3.10.1 Střety dalších let války

K prvnímu střetu po sepsání Deklarace nezávislosti došlo na Long Islandu, tam se Americké jednotky pokoušely udržet Brooklynské výšiny, z nichž bylo možné ostřelovat město. Koncem srpna však utrpěly těžké ztráty a Washingtonovi nezbylo, než opustit Long Island, aby mohl opět sjednotit své rozdělené vojsko. Ke štěstí Američanů zuřila v noci, kdy ustupovali, silná bouře s lijákem, která neumožnila Anglickému loďstvu vplout na Východní řeku, díky tomu se mohli bezpečně přesunout na Manhattan. Po tomto britském úspěchu bylo nabídnuto vojákům, kteří se vrátí pod

---

⁴⁰ BLAHOŽ, Josef; KREJČÍ, Miloš. *Ústava Spojených států amerických*. Praha : Reflex, 1990. 35 s. ISBN 80-155-0000-1. str.7-10

⁴¹ MORKESOVÁ, Eliška. *An outline of the history of Great Britain and the United States of America*. Eliška Morkesová. Vyd. 2. Ostrava : Kort, 1993. 119 s. Obsahuje bibliografii. str.91

královskou vlajku omilostnění a jakýsi neurčitý příslib slušného zacházení. Američané se však nehodlali vzdát, a tak se rozhodli pokračovat v boji proti obrovské přesile. Pokud by se Britům podařilo včas přesunout k Manhattanu a uzavřít tam americké vojsko, bylo by o osudu revoluce rozhodnuto. Ke štěstí Washingtona se jim to nepodařilo a on mohl celé své vojsko, čítající 6000 mužů, přesunout dále na sever k pevnině a pomalu se stáhnout napříč New Jersey až do Pensylvánie. V této ustupující armádě pochodoval i anglický dobrovolník Thomas Paine, který po svém pamfletu *Zdravý rozum* nyní nabádal svým novým pojednáním *Americká krize* Američany, aby nepřestávali bojovat. Tento nový text byl čten revolucionářům v táborech za účelem pozvednutí jejich otřesené morálky.⁴²

Po tomto neúspěchu se Kongres v obavě z blízkosti britských jednotek přemístil z Filadelfie do marylandského Baltimoru a Washingtonovi svěřil pravomoci vojenského diktátora. Ten se za tuto důvěru odvděčil o Vánocích roku 1776, kdy se svými muži podnikl smělý výpad přes zamrzlou řeku Delaware proti posádce v newjerseyském Trentonu a další bitvou na pláních u Princetonu počátkem roku 1777 zahnal Brity do severovýchodního cípu New Jersey. Kongres se tedy mohl vrátit do Filadelfie, avšak ne na dlouho.⁴³

3.10.2 Nejednotná věrnost

Než se americkým jednotkám podařilo dobýt Trenton, nabyli newjerseyští dojmů, že se revoluce hroutí a tak spěchali podepsat přísahu věrnosti Británii po tisících. Avšak dvě vítězná tažení, tedy v Trentonu a Princetonu, změnila jejich názor a po ústupu Britů se New Jersey rychle vrátilo pod kontrolu povstalců. Přes všechny události zůstávalo mnoho kolonistů věrno koruně a během války a po ní opustilo Ameriku na 100 000 těchto probritsky smýšlejících kolonistů, to představovalo plnou třetinu populace tehdejších Spojených států. Navíc věrnost velkých plantážníků se přikláněla k jedné či druhé straně podle toho, zda byli závislí na britských subvencích nebo jak byli zadluženi vůči britským obchodníkům. Revoluce byla vždy pokládána za

---

⁴² TINDALL, George B.; SHI, David E. *Dějiny Spojených Států Amerických*. 3. opravené vydání. Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 1998. 1370 s. ISBN 80-7106-087-9. str.155

⁴³ RAKOVÁ, Svatava; OPATRŇÝ, Josef. *Stručná historie států USA*. 1. vyd. Praha : Libri, 2003. 255 s. ISBN 80-7277-157-4. str.87

boj Američanů proti Britům, ale tato válka za nezávislost byla také z velké části válkou občanskou, kde mohl stanout bratr proti bratru, a která rozdělovala rodiny.⁴⁴

3.10.3 Kdo všechno proti Britům bojoval

Kromě stálé armády bojovali na straně kolonistů i domobranci, ti však vyznávali jiný styl boje. Bojovali způsobem, jemuž přivykli coby kolonisté, tedy oblečení do loveckých halen a ozbrojeni mušketami s dlouhými drážkovanými hlavněmi a přepadali protivníka buď ze zálohy, nebo bojovali muž proti muži, než by bojovali v tradičních formacích. Také tíhli ke zbytečnému násilí a mučení zajatců. Obecně platili za nespolehlivé vojsko, jelikož domobrana se zhmotnila, když bylo třeba odrazit útok, ale jakmile nebezpečí pominulo, jaksí se ztratila. Důvodem k tomu bylo i to, že tito lidé stále obdělávali svou půdu nebo dělali svá řemesla. Samozřejmě domobrana byla pouze jakýmsi doplňkem tradiční armády. Zde platilo, že kontinentální armáda byla daleko lépe vycvičená i motivovaná. Mnoho amerických vojáků přišlo bojovat kvůli příslibu hotových peněz nebo půdy, mnoho z těchto během války dezertovalo, ale bylo asi více těch, kteří vytrvali a byli hnáni vlastenectvím a opravdovou touhou po svobodě, toto jim pomohlo přečkat útrapy táborového života i zvěrstva války samotné. Ve Washingtonově armádě, čítající mezi pěti až dvaceti tisíci mužů, sloužili většinou chudí Američané domácího původu nebo přistěhovalci z okruhu námezdních dělníků a sluhů či trestanci. Regimenty byly organizovány podle států a předpokládalo se, že tyto státy je budou stále doplňovat z řad dobrovolníků nebo branců, ale Washington musel stále žít v nejistotě, zdali bude jeho požadavkům vyhověno.⁴⁵

3.10.4 Zásobování a finance

Armádu sužovala nejistota dostatku zásob a Kongres s tím příliš mnoho nezmohl, nemohl totiž nutit státy dodávat více, než část svého podílu, neochotně proto svolil k tomu, aby armádní agenti získávali zásoby přímo od farmářů, směnou za certifikáty slibující zaplacení v budoucnu. K tomu, aby bylo možné válku financovat, nechal Kongres vytisknout papírové peníze v hodnotě téměř 250 milionů dolarů a státy samotné vydaly peníze v hodnotě dalších 200 milionů. Z důvodu nedostatku zboží rostly ceny v papírových dolarech závratným tempem, i kvůli tomu Washintonovi muži

---

⁴⁴ TINDALL, George B.; SHI, David E. *Dějiny Spojených Států Amerických*. 3. opravené vydání. Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 1998. 1370 s. ISBN 80-7106-087-9. str.157-158

⁴⁵ TINDALL, George B.; SHI, David E. *Dějiny Spojených Států Amerických*. 3. opravené vydání. Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 1998. 1370 s. ISBN 80-7106-087-9. str.158-159

přes zimu 1777 až 1778 trpěli, ale ne z důvodu skutečného nedostatku, bylo to způsobeno tím, že farmáři dávali přednost britskému zlatu a stříbru před papírovými bankovkami.⁴⁶

3.10.5 1777 rok britských nezdarů

Britské plány válečného tažení na rok 1777 trpěly nerozhodností, přehnanou sebedůvěrou a špatným spojením. Původní plán počítal s útokem na Novou Anglii, čímž by byly kolonie rozděleny, a znamenalo by to pro ně smrtelný úder. Na štěstí pro kolonisty od tohoto plánu Britové, vedení generálem Hoewem, ustoupili a rozhodli se pro tažení na hlavní město vlastenců Filadelfii.⁴⁷

Velkou chybou Britů bylo jejich tažení na jih k Champlainovu jezeru, tato armáda čítající na 7000 mužů, se zdála velmi silnou, byla však přetížena těžkými děly a ještě těžší osobní výbavou jejího velitele generála Burgoyna. Při střetech s otužilejšími a pohyblivějšími Američany utrpěli Britové dvě vážné porážky. Vše začalo 6. srpna 1777 v Oriskany, kde se tlupa domobranců vyhnula léčce lojalistů a Indiánů, čímž získala čas pro Benedicta Arnolda, aby mohl přivést tisíc amerických vojáků na pomoc pevnosti Stanwix. Indiáni v přesvědčení, že stojí proti větší přesile, než si mysleli, utekli a Mohavské údolí tak zůstalo v rukou vlastenců. Na východě v Benningtonu ve státě Vermont zahnal 16. srpna útvar domobrany na ústup britský zásobovací oddíl a způsobil mu těžké ztráty. Američané byli čím dál tím silnější a po dvou ostrých srážkách se Burgoyne musel stáhnout do Saratogy, odkud původně vyrazil na své tažení. Tam ho také americká vojska pod vedením generála Horatia Gatese obklíčila a 17. října byl Burgoyne nucen kapitulovat. Toto vítězství u Saratogy mělo nakonec rozhodující význam v celé válce.⁴⁸

V září roku 1777, musel Kongres své město opustit podruhé, a to když britská armáda Filadelfii obsadila, a to s 15 tisíci muži. Po tomto nuceném opuštění Filadelfie Washington zaútočil na britské ležení v pensylvánském Germantownu, ale neúspěšně, poté byl nucen ubytovat se v zimním táboře ve Valley Forge. Zde americkou armádu

---

⁴⁶ TINDALL, George B.; SHI, David E. *Dějiny Spojených Států Amerických*. 3. opravené vydání. Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 1998. 1370 s. ISBN 80-7106-087-9. str.159-160

⁴⁷ TINDALL, George B.; SHI, David E. *Dějiny Spojených Států Amerických*. 3. opravené vydání. Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 1998. 1370 s. ISBN 80-7106-087-9. str.160

⁴⁸ TINDALL, George B.; SHI, David E. *Dějiny Spojených Států Amerických*. 3. opravené vydání. Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 1998. 1370 s. ISBN 80-7106-087-9. str.161-163

houfně opouštěli dezertéři a zbylí vojáci strádali hladem a nedostatkem všeho druhu, armáda zde byla uvězněna až do léta 1778.⁴⁹

Velmi významnou událostí roku 1777 se stalo přijetí Článků Konfederace Kontinentálním kongresem, stalo se tak 15. listopadu. Tento dokument již používal název Konfederace: Spojené státy americké. Články Konfederace byly podepsány 9. července 1778, již ve třetím roce existence nezávislé Ameriky. Tyto články byly de facto ústavou a prakticky vstoupily v platnost ratifikací až po válce s Brity.⁵⁰

3.10.6 1778 a další roky války

V roce 1778 vstoupila do války za nezávislost Francie, a to jako spojenec Spojených států, přesně byly 6. února 1778 podepsány dvě smlouvy, smlouva o přátelství a obchodu, v níž Francie uznala Spojené státy a nabídla jim obchodní výhody včetně výsad důležitých pro americkou lodní dopravu, a smlouvu o spojenectví, v níž se obě strany dohodly na třech bodech. Za první, že pokud Francie vstoupí do války, budou obě země bojovat, dokud Amerika nezíská nezávislost, za druhé, že ani jedna ze stran neuzavře mír či příměří bez souhlasu druhé země a za třetí, že se strany vzájemně zaručují za své vlastnictví v Americe „*od nynějška navždy proti všem jiným mocnostem*“. Navíc se Francie zavázala, že nebude usilovat o Kanadu ani jiné britské vlastnictví na severoamerické pevnině. Tou dobou panovala v Anglii nedobrá nálada, lord North již tušil, že vítězství ve válce je velmi nepravděpodobné, ale král mu nedovolil odstoupit ani uzavřít mír. 16. března 1778 schválila sněmovna, jako ústupek koloniím, program, jenž skutečně splňoval všechny americké požadavky vznesené před nezávislostí. Po tomto aktu vyslal do Ameriky mírovou komisi, která však do Filadelfie dorazila až v červnu, to bylo ovšem o měsíc později, než Kongres ratifikoval smlouvy s Francií. Následně kongres odmítl začít jakákoli jednání, dokud nebude uznána nezávislost a nebudou staženy všechny britské síly, to ovšem komisaři přislíbit nemohli. Aniž by o tom byli komisaři zpraveni, dala koruna pokyn ke stažení svých sil z Filadelfie, což jejich již tak nevalnou vyjednávací pozici ještě oslabilo. Po porážce v Saratoze se generál Howe vzdal vrchního velení a na této pozici jej nahradil sir Henry Clinton, jenž právě měl rozkazy týkající se stažení z Filadelfie a v případě nutnosti i

---

⁴⁹ RAKOVÁ, Svatava; OPATRŇÝ, Josef. *Stručná historie států USA*. 1. vyd. Praha : Libri, 2003. 255 s. ISBN 80-7277-157-4. str.87

⁵⁰ ERICH, Václav. *USA na dlani : historie, zajímavosti, kuriozity*. 1. vydání. Třebíč : AKCENT, 2007. 263 s. ISBN 978-80-7268-404-5. str.35

z New Yorku, ale měl udržet Newport. Jeho rozkazy tedy v souhrnu znamenaly zaujmout defenzivní postavení ovšem s výjimkou Jihu.⁵¹

K hlavnímu Americkému úspěchu roku 1778 došlo daleko od bitevních polí New Jersey, na západě, kde Britové v niagarské a detroitské oblasti organizovali nájezdy pohraničních loajalistů s Indiány na západní osídlení a platili za americké skalpy. Mladý Georg Rogers Clark se počátkem roku 1778 rozhodl s tímto skoncovat, a proto se spolu se 175 hraničáři a s pramicovou flotilou vydal dolů po řece Ohio, přešel napříč lesy a 4. července večer zastihl Brity nepřipravené. Koncem roku se Clark vydal se svými muži, z nichž polovina byli francouzští dobrovolníci, přes zamrzlé řeky a zatopené prairie, aby nakonec ve Vincennes zajal překvapenou britskou posádku. Clarkovi zajatci putovali sice na východ, ovšem lojalisté a Irokézové nepřestávali s terorem pohraničního obyvatelstva západní Pensylvánie, proto do této oblasti Washington vyslal čtyřtisícovou armádu, ta cestou za svým cílem zničit zemi Irokézů nenarazila na vážnější odpor, a tak nakonec zpustošila okolo čtyřiceti vesnic kmenů Seneka a Kajuga a nevynechala ani jejich sady a zásobárny potravin. Tato nelítostná akce přinesla své ovoce, moc Irokézké federace byla zlomena, ale i přes to nebyla hranice až do konce války úplně klidná.⁵²

3.11 Další roky války

3.11.1 Jih

Koncem roku 1778 začali Američané ztrácet Jih, zde bylo nejprve pokořeno město Savannah, jehož nepočtení obránci rychle podlehli armádě červenokabátníků čítající na 3500 mužů. Ale tito muži byli příliš pohlceni drancováním, a tak ke svému dalšímu cíli Charlestonu dorazili až v květnu 1779, tam narazili na neprostupné opevnění a jen taktak unikli pasti nastražené armádou generála Benjamina Lincolna. Obrat přišel, když generál Clinton přivedl na Jih nové námořní a pozemní síly a zapojil je do mohutného obojživelného útoku. Tento útok uzavřel generála Lincolna na Charlesterském poloostrově a následně ho donutil dne 12. května 1780 vydat město i jeho 550 obránců, to byla největší americká ztráta při jednotlivé akci během války. Tehdy Washington Kongresu rozmlouval jeho plán vyslat na Jih vítěze od Saratogy

---

⁵¹ TINDALL, George B.; SHI, David E. *Dějiny Spojených Států Amerických*. 3. opravené vydání. Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 1998. 1370 s. ISBN 80-7106-087-9. str.163-164

⁵² TINDALL, George B.; SHI, David E. *Dějiny Spojených Států Amerických*. 3. opravené vydání. Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 1998. 1370 s. ISBN 80-7106-087-9. str.164-167

Horatia Gatese, ten ho však neuposlechl a učinil tak. Lord Charles Cornwallis, pověřený úkolem podmanit si karolínské vnitrozemí, překvapil Gatesovy oddíly v Camdenu v Jižní Karolíně a jeho armádu rozprášil. Zbylí ustoupili až do Hillsboroughu v Severní Karolíně.⁵³

3.11.2 Karolíny

Cornwallis měl Jižní Karolínu téměř celou pod kontrolou, ale vůdci jeho kavalérie, kteří zmobilizovali místní lojalisty, sami sebe dostali do úzkých svým až příliš suverénním chováním. Prvním z nich byl Banastre Tarleton, který v zajateckých táborech nechával hromadně pobíjet vzbouřence. Druhý z nich, Patrick Ferguson byl dopaden revolucionáři v Královských horách, jež tvoří hranici mezi Jižní a Severní Karolínou, tam byly jeho oddíly čítající 1100 mužů dne 7. října 1780 rozprášeny. Vítězství v Královských horách znamenalo obrat ve válce na Jihu. Kongres tou dobou pověřil jižním tažením nového velitele, byl jím Nathanael Green. Tento trpělivý a zbytečně neriskující velitel donutil Cornwallise pronásledovat Američany napříč Karolínami, čímž jeho vojsko připravil o velké množství sil a zásob. Ve chvíli, kdy byly jeho oddíly posíleny o domobrance, byl Green připraven jít do boje, a to se i stalo, když se 15. května 1781 utkal s Cornwallisem poblíž Guilford Courthouse, tehdy Cornwallis sice ovládl bitevní pole, ale jen za cenu těžkých ztrát. Green se totiž v pravý čas stáhl po té, co červenokabátníkům tyto ztráty způsobil. Když se tyto zprávy dostaly do Londýna, zavládl v parlamentu strach o výsledek války. Po tomto neúspěchu se Cornwallisovy oddíly přesouvaly na sever, jelikož jejich velitel usoudil, že je nutné zničit Virginii, jako zdroj posil povstalců, Karolíny tak byly v rukou Američanů.⁵⁴

3.11.3 Yorktown – velké finále

Cornwallis očekával, že mu budou poslány posily z New Yorku, a tak se uchýlil do pevnosti Yorktown nacházející se na jižním okraji zátoky Cheseapeake. Tou dobou se podařilo Washingtonovi přesvědčit francouzského velitele Rochambeaua ke společné akci, jíž měl být útok na New York, kde Britové soustředili své síly, zásoby i moc. Francouzská vojska tedy opustila Rhode Island a v červenci 1781 se připojila ke kontinentální armádě, tábořící nad New Yorkem. Bylo též dohodnuto, že útok podpoří

---

⁵³ TINDALL, George B.; SHI, David E. *Dějiny Spojených Států Amerických*. 3. opravené vydání. Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 1998. 1370 s. ISBN 80-7106-087-9. str.167-168

⁵⁴ TINDALL, George B.; SHI, David E. *Dějiny Spojených Států Amerických*. 3. opravené vydání. Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 1998. 1370 s. ISBN 80-7106-087-9. str.168-170

také francouzská flotila admirála de Grasse ze Západní Indie, té se však kvůli počasí podařilo dostat pouze k Yorktownu. Tou dobou i Washington změnil plány, a zatímco Britové stále očekávali útok na New York, překročil řeku Hudson a zamířil na jih New Jersey. V září 1781 oblehla spojená Washingtonova a Rochambeauova armáda, z moře podporovaná de Grassem, Cornwallise v Yorktownu. Předtím, než se de Grasse přidal k obléhání Yorktownu, zahnal ještě na ústup britské loďstvo, kterému velel Thomas Graves. Pro Cornwallise přišly posily příliš pozdě, a tak byl i se svými 8000 muži zajat a nucen vydat Yorktown. Po této porážce Britové usoudili, že boj v zámoří je ztracen.⁵⁵

---

⁵⁵ RAKOVÁ, Svatava; OPATRŇY, Josef. *Stručná historie států USA*. 1. vyd. Praha : Libri, 2003. 255 s. ISBN 80-7277-157-4. str.90

4 POLITICKÉ DŮSLEDKY KONFLIKTU A ÚSTAVA USA

Po té, co Britové vzdali boj s revolucionáři, nemohli očekávat nic jiného, než naprostou ztrátu amerických osad. Potvrzení nezávislosti, vyhlášené 4. července 1776, představovalo bod číslo jedna v mírovém programu kontinentálního kongresu již od počátku konfliktu, byla to hlavní a nezměnitelná podmínka poválečného uspořádání.⁵⁶

27. února 1782 hlasovala Dolní sněmovna britského parlamentu proti pokračování války a 5. března pověřila korunu uzavřením míru. Dne 20. března lord North odstoupil ze své funkce a nová vláda byla sestavena z poslanců nakloněných Americe, jejím předsedou se stal vévoda z Rockinghamu, jenž se zasadil o zrušení kolkového zákona. Po Rockinghamově smrti v prosinci téhož roku se stal předsedou vlády ministr pro kolonie lord Shelburne, ten pak řídil pařížská jednání s americkými komisaři, určenými Kontinentálním kongresem. Těmi vybranými byli John Adams, vyslanec ve Španělsku John Jay, Benjamin Franklin a Henry Laurens. Již takto komplikovanou situaci ve vyjednávání ještě ztěžoval závazek Francie vůči Španělsku. Španělsko a Spojené státy totiž uzavřely spojenectví s Francií, avšak nikoli mezi sebou. Amerika byla svázána příslibem, že bude bojovat do doby, než Francie neuzavře mír a Francie byla vázána slibem, že pomůže Španělsku získat zpět Gibraltar, který byl v držení Britů. Francouzi ale nebyli schopni Gibraltar osvobodit, a tak na americké straně vyvstaly obavy, že se pokusí se Španěli dohodnout, a místo osvobození tohoto území Španělům přenechat své území západně od Appalačského pohoří, tyto obavy měl především John Jay. Nejvíce se obával, že Francie se pokusí s Brity uzavřít separátní mír, a proto přesvědčil Franklina, aby přistoupil ke stejné hře. Ignorovali tedy pokyn konzultovat vše s Francouzi a dohodli se, že budou podporovat rozhovory s Brity. Tyto rozhovory vyústily v předběžný mír s Velkou Británií, tento dokument byl podepsán 30. listopadu. Sice byl nejspíše narušen duch aliance, ale striktní znění smlouvy s Francií tím však porušeno nebylo, Američané totiž den před podepsáním této dohody o svém úmyslu zpravili francouzského velvyslance, konečná dohoda však stále závisela na francouzsko-britském urovnání.⁵⁷

---

⁵⁶ RAKOVÁ, Svatava. *Podivná revoluce : dlouhá cesta Američanů k nezávislosti (1763-1783)*. Vyd. 1. Praha : Triton, 2005. 287 s. Dějiny do kapsy ; sv. 11. ISBN 80-7254-575-2. str.260

⁵⁷ TINDALL, George B.; SHI, David E. *Dějiny Spojených Států Amerických*. 3. opravené vydání. Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 1998. 1370 s. ISBN 80-7106-087-9. str.174

4.1 Pařížský mír

Počátkem roku 1783 se Francie a Španělsko vzdaly Gibraltarů a bylo dosaženo příměří s Velkou Británií. 3. září 1783 byl podepsán pařížský mír. Podle předběžné dohody Velká Británie uznala nezávislost Spojených států a souhlasila, aby jejich východní hranici tvořila řeka Mississippi. Na severních i jižních hranicích zůstávaly nejasnosti, které si později vyžádaly další vymezení. Florida nakonec přešla zpět ke Španělsku. Britové také zaručili Američanům svobodu rybolovu v oblasti Newfoundlandu a v zálivu sv. Vavřince a právo sušit úlovky na neobydleném pobřeží Kanady. Co se týkalo předválečných dluhů, dostala Británie pouze příslib, že se při jejich vymáhání nesetkají s žádnými zákonnými překážkami. V choulostivé otázce konfiskovaného majetku loajalistů se účastníci jednání shodli na tom, že Kongres vydá doporučení státům k navrácení tohoto majetku. Oba poslední body byly však pouhým gestem, díky kterému si měli Britové zachovat tvář.⁵⁸

4.2 Ústava USA

Tak jako vlády jednotlivých států i ústřední vláda vyrostla z revolučního orgánu. Až do března 1781, kdy vstoupily v platnost články konfederace, vykonával Kontinentální kongres své povinnosti prakticky nelegálně, bez ústavního pověření. Kongres měl nemnoho pravomocí a kupříkladu nemohl donutit jednotlivé státy k plnění jeho nařízení a rozhodnutí. Nicméně i přes tento faktický nedostatek se Spojené státy články konfederace řídily až do roku 1781, kdy byly ratifikovány. V té době ve spojených státech neexistoval úřad prezidenta nebo premiéra, jen předsedající úředník Kongresu a jeho sekretář. Neexistovala ani ústava. Kongres proto přijal 21. února 1787 rezoluci schvalující shromáždění, jehož jediným a výlučným zaměřením byla revize Článků Konfederace, neboli ústava Spojených států. Tomuto shromáždění nepředsedal nikdo jiný než George Washington, pod jehož vedením se dne 25. května 1787 dalo do práce 29 delegátů. Výsledek intenzivní práce byl schválen Kongresem dne 17. září 1787, Spojené státy měly novou ústavu, a ta byla podepsána samozřejmě ve Filadelfii, podepsalo ji 38 delegátů. Platnost nové ústavy byla od roku 1788, ale některé státy, Delaware, Pensylvánie a New Jersey, ji ratifikovaly již v roce 1787. Nový kongres Spojených států se sešel k volbě prezidenta dne 4. března 1789 už v novém hlavním městě New Yorku, bohužel kvůli malé účasti se stal usnášeníschopným až za měsíc, a

⁵⁸ TINDALL, George B.; SHI, David E. *Dějiny Spojených Států Amerických*. 3. opravené vydání. Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 1998. 1370 s. ISBN 80-7106-087-9. str.175-176

tak 6. dubna 1789 byl prvním prezidentem USA jednomyslně, 69 hlasy, zvolen národní hrdina George Washington.⁵⁹

Ústava vydržela až do dnešních dnů a stala se modelem republikánské vlády, její principy přebralo mnoho dalších národů a stala se nosným kamenem americké společnosti. Její výjimečnost tkví v jejím souznění s lidem, kterému vládne, a také její pružnost, jež umožňuje, aby ji prezidenti, parlament, soudy a občané měnili vzhledem k potřebám moderní doby.⁶⁰

4.2.1 Preambule ústavy USA

My, lid Spojených států, abychom vytvořili dokonalejší jednotu, nastolili spravedlnost, upevnili domácí klid a zabezpečili obranu země, podporovali růst všeobecného blahobytu a zabezpečili dobrodiní svobody sobě i svému potomstvu, dáváme si tuto Ústavu Spojených států amerických.⁶¹

Úplné znění ústavy Spojených států amerických je součástí Přílohy č. I.

---

⁵⁹ ERICH, Václav. *USA na dlani : historie, zajímavosti, kuriozity*. 1. vydání. Třebíč : AKCENT, 2007. 263 s. ISBN 978-80-7268-404-5. str.40-43

⁶⁰ TINDALL, George B.; SHI, David E. *Dějiny Spojených Států Amerických*. 3. opravené vydání. Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 1998. 1370 s. ISBN 80-7106-087-9. str.217

⁶¹ BLAHOŽ, Josef; KREJČÍ, Miloš. *Ústava Spojených států amerických*. Praha : Reflex, 1990. 35 s. ISBN 80-155-0000-1. str.11

5 POLITICKÉ A GEOPOLITICKÉ ZŘÍZENÍ NA ÚZEMÍ SPOJENÝCH STÁTŮ PO KONFLIKTU

Po skončení konfliktu byla Unie tvořena třinácti státy, bývalými koloniemi, které byly základním stavebním kamenem pro vznik Spojených států amerických, jak je známe dnes.⁶²

Spojené státy se staly federální unií, a jak již bylo výše zmíněno, po válce byla přijata ústava a zvolen prezident, to však byl pouze počátek, bylo totiž nutné sestavit vládu a především zajistit finance pro prázdnou federální pokladnu. Nejprve byla na řadě vláda, jelikož Washington zdědil pouze náznak jakési státní správy, do níž spadalo ministerstvo zahraničí, finanční rada a ministerstvo války, které mělo vojsko čítající 672 mužů včetně důstojníků. V létě roku 1789 schválil Kongres ta ministerstva, která vznikla již za Konfederace, například do čela ministerstva zahraničí se postavil Thomas Jefferson. A právě jmenování nových ministrů bylo počátkem vzniku prezidentova kabinetu, Washington si tyto muže zval ke společným debatám a poradám o politických problémech.⁶³

5.1 Obchod a ekonomika

Mladý národ se potýkal s problémy, jež vytvořila válka, zvláště pak s přerušenu obchodní vazbou na Anglii. Ztráta britských subvencí zapříčinila pokles zisků z indiga, naopak zisky z tabáku a rýže těžily z rozšíření zahraničních trhů. Farmáři nebyli válkou a jejími dopady na ekonomiku a obchod poškozeni tolik, jako obchodníci, kteří byli najednou odříznuti od britského obchodního systému a museli vlastními silami hledat nová odbytiště pro své zboží. Po roce 1783 se však obnovil obchod mezi Spojenými státy a Anglií, americké lodě směly přivážet domácí zboží a odvážet to britské, avšak pouze opět do Ameriky, do třetích zemí ne. Američané také ztratili přístup do Britské západní Indie, ale po jejich zboží zde stále byla poptávka, a tak využili svůj pašerácký

---

⁶² A New Map Of North America - 1797. *Www.earlyamerica.com* [online]. [cit. 2012-01-17]. Dostupné z: <http://www.earlyamerica.com/earlyamerica/maps/northamerica/>

⁶³ TINDALL, George B.; SHI, David E. *Dějiny Spojených Států Amerických*. 3. opravené vydání. Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 1998. 1370 s. ISBN 80-7106-087-9. str.219-220

um z dob dřívějších a díky tomu jejich přístavy vzkvétaly jako nikdy dříve. V roce 1790 převyšoval americký zahraniční obchod a vývoz obchod vnitřní.⁶⁴

5.2 Diplomacie

Britové odmítali až do roku 1791 poslat svého velvyslance na americkou půdu, v tomto ohledu byli Američané mnohem iniciativnější, svého velvyslance, jímž byl John Adams, vyslali již v roce 1785. Adams byl přijat králem Jiřím III., avšak tři roky svého působení strávil marnými pokusy o dohodu ohledně Britských pevností, narovnání dluhů, navrácení majetku lojalistům a o obchodních koncesích v Britské západní Indii.⁶⁵

5.3 Listina práv

Jednou z prvních záležitostí, které projednávala Sněmovna reprezentantů, byla Listina práv, důvodem k tomu byly ohlasy antifederalistů proti nedostatečné ochraně práv jednotlivce, jež nebyly zaneseny v ústavě. Do Listiny práv bylo převzato osm dodatků z Virginské listiny práv, sepsané roku 1776. Všechny tyto dodatky zaručovaly jednotlivcům určitá základní práva, svobodu vyznání, projevu, tisku, právo nosit zbraň a být souzen před nezávislou porotou, právo shromažďovací a petiční, devátý a desátý dodatek zaručovaly, že žádná další ústavní práva „nesmí porušovat nebo znevažovat jiná práva lidu náležící“ a že „práva, která podle ústavy nepřísluší Spojeným státům, náleží jednotlivým státům nebo lidu“. Takto zformovaná Listina práv vstoupila v platnost 15. prosince 1791.⁶⁶

5.4 Finance

Nová vláda potřebovala finance, a to velmi rychle, proto Kongres urychleně zavedlo clo, které mělo zvýšit federální příjmy, a také chránit začínající americké výrobce před konkurencí. Toto clo bylo první z řady opatření, které měly dát zemi zdravý finanční základ. Financí i s jejich možností ovlivňovat politiku se iniciativně ujal Alexander Hamilton, New Yorkský právník a Washingtonův chránělec. Ten během let 1790 a 1791 načrtl v Kongresu svůj plán na financování vlády a Spojených států.

---

⁶⁴ TINDALL, George B.; SHI, David E. *Dějiny Spojených Států Amerických*. 3. opravené vydání. Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 1998. 1370 s. ISBN 80-7106-087-9. str.195-197

⁶⁵ TINDALL, George B.; SHI, David E. *Dějiny Spojených Států Amerických*. 3. opravené vydání. Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 1998. 1370 s. ISBN 80-7106-087-9. str.198

⁶⁶ TINDALL, George B.; SHI, David E. *Dějiny Spojených Států Amerických*. 3. opravené vydání. Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 1998. 1370 s. ISBN 80-7106-087-9. str.220-221

Jeho návrhy byly, ač s drobnými změnami přijaty. Nejhuře byl přijat poslední návrh týkající se manufaktur, ten navrhoval neomerkantilistický program ochrany cel a další vládní podporu obchodu.⁶⁷

5.4.1 Národní úvěr a národní banka

Návrh zřízení národního úvěru byl základním kamenem Hamiltonova programu, přednesl jej ještě roku 1790 a navrhoval v něm dvě základní věci, první bylo splacení federálního dluhu v nominální hodnotě, to znamenalo, že občané vlastníci dluhopisy je mohli vyměnit za nové již zúročené cenné papíry. To se mnohým nelíbilo, jelikož ze strachu o zaplacení již dříve své dluhopisy prodali spekulantům. Druhou částí bylo doporučení vládě převzít dluhy jednotlivých států z války a to až do výše dvacet jedna milionů dolarů. Prostřednictvím tohoto plánu na splacení národního dluhu se Hamiltonovi dostalo do rukou velké množství kapitálu. Poté co byly dluhy řádně splaceny, staly se převody státních dluhopisů rovny peněžním platbám, to bylo velmi důležité obzvláště proto, že od dob prvních osadníků trpěla tato země nedostatkem hotovosti. Tímto krokem se Hamilton přiblížil vytvoření instituce, která se podle něj měla stát základním stavebním kamenem rozmachu národa, tou byla národní banka. Národní banka by prostřednictvím bankovek zavedla jednotnou měnu a byla zdrojem kapitálu pro rozvoj hospodářství. Kongres jeho návrh přijal a po jistých neshodách mezi politickými elitami jej podepsal i prezident Washington.⁶⁸

---

⁶⁷ TINDALL, George B.; SHI, David E. *Dějiny Spojených Států Amerických*. 3. opravené vydání. Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 1998. 1370 s. ISBN 80-7106-087-9. str.222-223

⁶⁸ TINDALL, George B.; SHI, David E. *Dějiny Spojených Států Amerických*. 3. opravené vydání. Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 1998. 1370 s. ISBN 80-7106-087-9. str.223-225

6 VÝZNAMNÉ POLITICKÉ OSOBNOSTI

Tato kapitola se věnuje významným politickým osobnostem, avšak jejich významnost pro americkou historii není založena pouze na zásluhách, které si připsali za svého života, ale kupříkladu je též založena na jejich prvenství. Proto byli vybráni následující muži americké historie i současnosti, George Washington, Benjamin Franklin, John Fitzgerald Kennedy a Barack Obama.

6.1 George Washington

Tento velký muž americké historie se narodil 22. února 1732 do chudé rodiny ve Virginii. Pro nedostatek financí se mu dostalo pouze kusého vzdělání, navíc v 11 letech mu zemřel otec a zůstal s matkou, která mu ze života dělala peklo. Jeho život byl ovlivněn především jeho starším bratrem, který se přičlenil do bohaté rodiny a sehnal mu i jeho první práci. Počátek jeho vojenské kariéry nebyl příliš šťastný, totiž v 21 letech mu byla svěřena menší jednotka, se kterou neuvážlivě napadl francouzský předvoj, což bylo později prokázáno za jednu z příčin války s Francouzi a Indiány. Tato chyba byla ale brzy zapomenuta, a hlavně díky tomu, jakou prokázal odvahu při obraně Virginie, byl ve 23 letech povýšen na plukovníka.⁶⁹

Svého věhlasu a popularity dosáhl jako vrchní velitel americké armády ve válce za nezávislost. Tato válka byla ústřední událostí v jeho životě, prověřila jeho oddanost, um a udělala z něj národního hrdinu. Washington strávil celou válku na bitevním poli mezi svými muži. Byl klidným, nezdolným a dokázal se poučit ze svých chyb, to mu pomohlo k válečným úspěchům, ale i později v úřadu prezidenta.⁷⁰

Po konci války a ustanovení nové ústavy, v níž byl zakořeněn úřad prezidenta Spojených států, byl Washington jednomyslně zvolen prvním oficiálním prezidentem USA, svou funkci zastával 7 let a 308 dní, mezi lety 1789 a 1797, byl tedy zvolen dvakrát za sebou. Třetí kandidaturu již odmítl a zemřel 14. prosince 1799 ve svém sídle, ve věku 67 let na zápal plic a také následky jeho nevhodné léčby.⁷¹

---

⁶⁹ KREJČÍ, Miloš. *Jak se dělá prezident*. Praha: Otakar II., 2000, 201 s. ISBN 80-86355-30-6. str.89-90

⁷⁰ ELLIS, Joseph J. *Jeho excelence George Washington*. 1. vydání. Praha: BB art, 2006, 341 s. ISBN 80-7341-741-3. str.89-90

⁷¹ KREJČÍ, Miloš. *Jak se dělá prezident*. Praha: Otakar II., 2000, 201 s. ISBN 80-86355-30-6. str.92-96

6.2 Benjamin Franklin

Narodil se v Bostonu 17. ledna 1706 jako desáté dítě do rodiny Joziáše a Abiah Franklinových. V roce 1757 odešel do Anglie zastupovat zájmy Pensylvánie, zde zůstal až do roku 1775 a nakonec zastupoval i další kolonie, Georgii, New Jersey a Massachusetts. Pak se vrátil zpět do Ameriky, kde byl zvolen do druhého Kontinentálního kongresu, tam spolu s Thomasem Jeffersonem pracoval na deklaraci nezávislosti. Po dokončení a ratifikaci Deklarace nezávislosti odplul do Francie, kde působil u dvora Ludvíka XVI., zde se zasloužil o to, aby se francouzi připojili na stranu revolucionářů, pomohl zajistit jak vojenskou, tak finanční podporu revoluce. V roce 1783 v Paříži podepsal za Spojené státy americké mírovou smlouvu a poté se vrátil zpět do Ameriky. Zde se stal předsedou výkonného výboru Pensylvánie a působil jako delegát v ústavním shromáždění, které dalo podobu ústavě Spojených států, tuto také podepsal.⁷²

Pokud se vrátíme k jeho roli velvyslance ve Francii a jeho úspěchům na tomto poli, je třeba zmínit, co vše a jak udělal při svém působení ve Francii. Dne 23. prosince 1776 jej v čele americké delegace přijal francouzský ministr zahraničí Vergennes, aby z jeho rukou přijal dokument navrhuující uzavření americko-francouzské obchodní a spojenecké smlouvy. Součástí tohoto návrhu bylo dodání osmi válečných lodí, potřebných k navrácení lodí firmy Hortalez, blokováných britskými válečnými loděmi. Tento dokument je obecně považován za první diplomatickou nótu mladých Spojených států amerických.⁷³

Benjamin Franklin měl pocit důležitosti a byl fascinován veřejnou službou, i díky těmto vlastnostem hrál nepostradatelnou úlohu v revoluci a následném formování Spojených států. Benjamin Franklin je považován za jednoho z otců zakladatelů.⁷⁴

Benjamin Franklin zemřel 17. dubna 1790 ve věku 84 let, je pohřben ve Filadelfii a jeho pohřbu se zúčastnilo na 20 000 lidí, to dokládá, jak významným člověkem byl.⁷⁵

---

⁷² A quick biography of Benjamin Franklin. INDEPENDENCE HALL ASSOCIATION. *Ushistory.org* [online]. Philadelphia, 2011 [cit. 2012-02-27]. Dostupné z: <http://www.ushistory.org/franklin/info/index.htm>

⁷³ BROŽ, Ivan. *George Washington*. Praha : Petrklíč, 1994. 187 s. Osobnosti. ISBN 80-85243-58-X. str.79

⁷⁴ FRANKLIN, Benjamin. *The autobiography of Benjamin Franklin*. New York : Pocket Books, 1955. 215 s. str.214

6.3 John Fitzgerald Kennedy

Tento muž pocházející ze zámožné irské rodiny byl třicátým pátým prezidentem USA a jako prezident měl hned dvě prvenství. Byl prvním prezidentem USA, který se narodil ve 20. století a byl prvním katolíkem v této funkci. Než se stal prezidentem, vystudoval Harvardskou univerzitu, sloužil v armádě, přesněji u námořnictva, byl novinářem. Po smrti jeho staršího bratra na něj přešla rodinná povinnost vstoupit do politiky, vliv jeho rodiny mu zajistil snadné vítězství ve volbách do Sněmovny reprezentantů, následně se ve svých 35 letech stal senátorem, odtud už mohla vést cesta jen jediným směrem, a to k prezidentskému úřadu. Stalo se tak roku 1961, kdy získal prezidentské křeslo. Svůj mandát však nevyčerpal, jelikož byl zastřelen 22. listopadu 1963 při návštěvě Dallasu ve svém otevřeném voze. Za jeho vlády se zvýšily výdaje na zbrojení a proběhlo několik krizí, které prohloubily studenou válku.⁷⁶

6.4 Barack Hussein Obama

Tento čtyřicátý čtvrtý prezident USA se narodil 4. srpna 1961 na Hawajských ostrovech. Jeho otec pocházel z Keni a matka byla američankou. Vystudoval Harvardskou univerzitu, pracoval pro komunity, učil ústavní právo na univerzitě v Chicagu, v Illinois byl senátorem státního senátu a byl i senátorem v Senátu USA. Prezidentem byl zvolen v roce 2008, což znamená, že příští rok se bude pokoušet své křeslo obhájit před dalšími kandidáty.⁷⁷

Barack Obama je zde zmíněn ale zejména pro svůj černošský původ, kvůli barvě své pleti soupeřil po celou svou kariéru s předsudky s tím spojenými, především pak při své prezidentské kandidatuře. Černí američané tvrdili, že není dostatečně černým, aby mohl být černochem a bílí američané trpěli předsudky proti černošskému kandidátovi. Přes všechna tato úskalí se mu povedlo přepsat historii a stal se prvním černošským prezidentem USA.⁷⁸

---

⁷⁵ A quick biography of Benjamin Franklin. INDEPENDENCE HALL ASSOCIATION. *Ushistory.org* [online]. Philadelphia, 2011 [cit. 2012-02-27]. Dostupné z: <http://www.ushistory.org/franklin/info/index.htm>

⁷⁶ KREJČÍ, Miloš. *Jak se dělá prezident*. Praha: Otakar II., 2000, 201 s. ISBN 80-86355-30-6. str.133-139

⁷⁷ President Barack Obama. *Whitehouse.gov* [online]. Washington D.C., 2009 [cit. 2012-03-01]. Dostupné z: <http://www.whitehouse.gov/administration/president-obama>

⁷⁸ WILSON, John K. *Barack Obama : pokus o nemožné*. Vyd. 1. Brno : Computer Press, 2008. 203 s. ISBN 978-80-251-2215-0 (váz.). str.63-64

7 DODRŽOVÁNÍ PRINCIPŮ ÚSTAVY USA V SOUČASNOSTI

Na úvod této kapitoly je nutno říci, že ústava USA stojí na čtyřech principech.⁷⁹ V dalších řádcích budou tyto principy představeny a bude zhodnoceno jejich dodržování v současnosti.

Ústava vznikla z důvodu snahy o vytvoření stabilizovaného ústavního i politického systému, a ne pouze jako nástroj řešení aktuálních problémů. Je dokumentem prozřetelným, jež správně předpokládal další vývoj amerického národa, i proto je vhodné zdůraznit, že tento dokument předešel realitu vývoje tehdejší státnosti. Je nasnadě otázka, jak mohl dokument, produkt myšlení 18. století přechkat do dnešních dnů? Odpověď tkví ve velké flexibilitě ústavy a v možnosti ji doplňovat a upravovat v souladu s potřebami moderní společnosti. Tyto úpravy jsou prováděny dodatky.⁸⁰

7.1 Republikánství

Toto je forma vládnutí vykonávaná prostřednictvím volených zástupců. V této formě náleží moc výhradně lidu. Tímto principem je zamezeno transformaci tohoto politického systému na jiný, kupříkladu monarchii, či nějakou formu totalitní vlády, ale zároveň též přechodu na přímou demokracii, tedy vládu lidu.⁸¹

7.2 Federalismus

Federalistický model rozděluje moc mezi ústřední vládu a vlády jednotlivých států federace. Na straně jedné existuje unitární vláda se svými pravomocemi, rozhoduje o věcech celonárodního zájmu, zahraničí a jiných a na straně druhé konfederace. Unitární vláda často přebírá mnoho pravomocí na úkor jednotlivých federálních států,

---

⁷⁹ KELLY, Martin. Overview of United States Government and Politics: Foundation and Principles. *Americanhistory.about.com* [online]. 2012. 2011 [cit. 2012-01-18]. Dostupné z: <http://americanhistory.about.com/od/governmentandpolitics/a/amgovoverview.htm>

⁸⁰ VEČEŘ, Igor. VYSOKÁ ŠKOLA APLIKOVANÉHO PRÁVA PRAHA. *Prezidentský ústavní systém v USA* [online]. Praha, 2006 [cit. 2012-01-18]. Dostupné z: <http://www.aplikovanepravo.cz/clanky-pdf/50.pdf> str.59-61

⁸¹ VEČEŘ, Igor. VYSOKÁ ŠKOLA APLIKOVANÉHO PRÁVA PRAHA. *Prezidentský ústavní systém v USA* [online]. Praha, 2006 [cit. 2012-01-18]. Dostupné z: <http://www.aplikovanepravo.cz/clanky-pdf/50.pdf> str.61

avšak unitární vláda i vlády států federace mohou vykonávat pouze pravomoci jim svěřené, což částečně zajišťuje jejich rovnováhu.⁸²

7.3 Dělbba moci

Ta představuje rozdělení na moc zákonodárnou, výkonnou a soudní. Prezidentovi náleží moc výkonná, kongresu moc zákonodárná a moc soudní je vykonávána prostřednictvím ústavního soudu. Článek II. Ústavy v oddílu I. říká „*Výkonná moc přísluší prezidentu Spojených států amerických. Jeho funkční období trvá čtyři roky. Prezident je volen spolu se svým viceprezidentem, voleným na tutéž dobu*“⁸³

7.4 Systém brzd a vah

Pod tímto pojmem je uschován souhrn všech složek moci zákonodárné, výkonné a soudní tak, že žádná složka nemůže sama vykonávat moc a tím nemůže dojít k jejímu převážení nad ostatními složkami.⁸⁴

7.5 Dodržování v současnosti

Ústavní principy, na kterých byly Spojené státy postaveny, jsou jejich nedílnou součástí do dnešní doby. Pokud by tyto nebyly dodržovány, nemohl by Americký ústavní systém fungovat, samozřejmě každá ze složek moci se snaží o co největší vliv na zákonodárství a systém, avšak nelze říci, že by některá z nich dominovala tak, že by byly narušeny ústavní principy.

---

⁸² VEČEŘ, Igor. VYSOKÁ ŠKOLA APLIKOVANÉHO PRÁVA PRAHA. *Prezidentský ústavní systém v USA* [online]. Praha, 2006 [cit. 2012-01-18]. Dostupné z: <http://www.aplikovanepravo.cz/clanky-pdf/50.pdf> str.61

⁸³ VEČEŘ, Igor. VYSOKÁ ŠKOLA APLIKOVANÉHO PRÁVA PRAHA. *Prezidentský ústavní systém v USA* [online]. Praha, 2006 [cit. 2012-01-18]. Dostupné z: <http://www.aplikovanepravo.cz/clanky-pdf/50.pdf> str.61,64

⁸⁴ VEČEŘ, Igor. VYSOKÁ ŠKOLA APLIKOVANÉHO PRÁVA PRAHA. *Prezidentský ústavní systém v USA* [online]. Praha, 2006 [cit. 2012-01-18]. Dostupné z: <http://www.aplikovanepravo.cz/clanky-pdf/50.pdf> str.62

8 ÚSTAVNÍ DODATKY – JEJICH NUTNOST V SOUČASNOSTI

Dodatky a opravy Ústavy Spojených států amerických navrženy Kongresem a ratifikovány zákonodárnými sbory jednotlivých států, a to dle článku V. původní ústavy.⁸⁵

V článku V. původní ústavy je dáno sledující: Dodatky k ústavě mohou navrhnout buď dvě třetiny členů Kongresu, uznají-li to za nutné, nebo sjezd zástupců jednotlivých států, požádají-li o jeho svolání Kongresem dvě třetiny zákonodárných orgánů jednotlivých států. Tyto dodatky mohou se stát platnou součástí této ústavy jen tehdy, jsou-li schváleny třemi čtvrtinami zákonodárných orgánů jednotlivých států, nebo konventy ve třech čtvrtinách jednotlivých států – podle toho, jaký způsob ratifikace navrhne většina členů Kongresu Unie. Přitom žádný dodatek, vydaný do roku 1808, nesmí se týkat prvního a čtvrtého odstavce devátého oddílu prvního článku ústavy; žádný stát dále nemá být ústavním doplňkem bez svého souhlasu zbaven práva na rovné zastoupení v Senátě.⁸⁶

Součástí této kapitoly jsou podstatné dodatky ústavy Spojených států včetně subjektivních komentářů. Kompletní seznam dodatků v úplném znění je součástí Přílohy č. II.

8.1 Článek I. (1791)⁸⁷

Kongres nesmí vydávat zákony, zavádějící nějaké náboženství, nebo zákony, které by zakazovaly svobodné vyznávání nějakého náboženství; právě tak nesmí vydávat zákony, omezující svobodu slova nebo tisku, právo lidu pokojně se shromažďovat a právo podávat státním orgánům žádosti na nápravu křivd.

Tento dodatek byl prvním, a též velmi podstatným pro budoucnost Spojených států, jelikož ustanovení v něm zapsaná jsou důležitá pro trvalé udržení demokracie a svobodné společnosti.

---

⁸⁵ JEFFERSON, Thomas a Miloš KREJČÍ. *Deklarace nezávislosti Spojených států amerických a Ústava Spojených států amerických: s komentáři Miloše Krejčího*. 1. vydání. Praha: Otakar II., 2000, 178 s. ISBN 80-86355-24-1. str.170

⁸⁶ TINDALL, George B.; SHI, David E. *Dějiny Spojených Států Amerických*. 3. opravené vydání. Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 1998. 1370 s. ISBN 80-7106-087-9. str.1288

⁸⁷ JEFFERSON, Thomas a Miloš KREJČÍ. *Deklarace nezávislosti Spojených států amerických a Ústava Spojených států amerických: s komentáři Miloše Krejčího*. 1. vydání. Praha: Otakar II., 2000, 178 s. ISBN 80-86355-24-1. str.170

8.2 Článek VI. (1791)⁸⁸

V každém trestním procesu má obžalovaný právo na rychlé a veřejné přelíčení před nestrannou porotou státu a obvodu, na jejichž území měl být trestný čin spáchán a které jsou podle zákona příslušné. Obžalovaný má právo být informován o příčině a povaze obžaloby a konfrontován se svědky obžaloby. Má též právo dát obeslat prostřednictvím státních orgánů svědky ve svůj prospěch a mít na svou obranu obhájce.

Další velice podstatný dodatek ústavy, jež je základním stavebním kamenem fungování soudního systému USA, a který zakládá prvotní práva při procesech.

8.3 Článek XII. (1804)⁸⁹

Volitelé se sejdou v rámci svých států a hlasují hlasovacími lístky o prezidentovi a viceprezidentovi, z nichž alespoň jeden není obyvatelem státu, jehož jsou sami příslušníky; označí na lístku osobu, pro niž hlasují jako pro prezidenta, a na jiném lístku osobu, pro niž hlasují jako pro viceprezidenta; sestaví zvláštní listiny všech osob, které získaly hlasy pro místo s udáním počtu hlasů, který kandidáti obdrželi; tyto listiny podepíší a ověří a opatřené pečeti je předají do sídla vlády Spojených států k rukám předsedy Senátu; předseda Senátu za přítomnosti Senátu a Sněmovny reprezentantů otevře všechny ověřené listiny a pak jsou sečteny hlasy; osoba, jež obdržela jako kandidát na prezidenta největší počet hlasů, se stane prezidentem, jestliže je tento počet větší než polovina celkového počtu volitelů; nezíská-li nikdo většinu, zvolí prezidenta hned hlasovacími lístky Sněmovna reprezentantů ze tří kandidátů, kteří získali největší počet hlasů. Při této volbě prezidenta se odevzdávají hlasy podle států, a to tak, že představitelé každého státu mají celkem jeden hlas; pro toto hlasování je nezbytná přítomnost jednoho nebo více zástupců ze dvou třetin států. (Jestliže Sněmovna reprezentantů, přejde-li na ni právo volby, nezvolí prezidenta do nejbližšího 4. března, pak viceprezident zastává úřad prezidenta, jak tomu má být v případě úmrtí prezidenta nebo v případě jiných ústavou stanovených příčin jeho nezpůsobilosti vykonávat svou funkci. Tato část byla později změněna 3. oddílem XX. dodatku ústavy.). Kandidát na viceprezidenta, který obdrží největší počet hlasů je zvolen viceprezidentem, jestliže je

---

⁸⁸ JEFFERSON, Thomas a Miloš KREJČÍ. *Deklarace nezávislosti Spojených států amerických a Ústava Spojených států amerických: s komentáři Miloše Krejčího*. 1. vydání. Praha: Otakar II., 2000, 178 s. ISBN 80-86355-24-1. str.171

⁸⁹ JEFFERSON, Thomas a Miloš KREJČÍ. *Deklarace nezávislosti Spojených států amerických a Ústava Spojených států amerických: s komentáři Miloše Krejčího*. 1. vydání. Praha: Otakar II., 2000, 178 s. ISBN 80-86355-24-1. str.171-172

tento počet větší než polovina celkového počtu volitelů; nezíská-li žádná osoba takovou většinu, zvolí Senát viceprezidenta ze dvou osob, které dostaly největší počet hlasů; pro toto hlasování se vyžaduje přítomnost dvou třetin celkového počtu senátorů a ke zvolení souhlas nadpoloviční většiny jejich celkového počtu. Kdo není ve smyslu ústavy volitelný na úřad prezidenta, nemůže být zvolen viceprezidentem Spojených států.

Na základě tohoto dodatku probíhají, ovšem v podobě poznamenané moderními technologiemi a dobou, prezidentské volby dodnes, je tedy klíčovým pro fungování politického systému Spojených států.

8.4 Článek XIII. (1865)⁹⁰

Oddíl 1. – Ve Spojených státech a na veškerém území, podléhajícím jejich jurisdikci, je zakázáno otroctví i nevolnictví, dokud nejde o výkon trestu za spáchaný a řádně dokázaný zločin.

Oddíl 2. – Kongres provede ustanovení tohoto článku v příslušném zákonodárství.

Tento dodatek byl základem pro následné narovnání práv, ač k němu byla ještě dlouhá cesta, a započal cestu k rovnosti občanů bez ohledu na rasu.

8.5 Článek XV. (1870)⁹¹

Oddíl 1. – Spojené státy ani jakýkoli jednotlivý stát nesmějí popřít ani omezit volební právo žádného občana Spojených států z důvodů rasových, barvy pleti nebo bývalého otroctví.

Oddíl 2. – Kongres provede ustanovení tohoto článku v příslušném zákonodárství.

---

⁹⁰ JEFFERSON, Thomas a Miloš KREJČÍ. *Deklarace nezávislosti Spojených států amerických a Ústava Spojených států amerických: s komentáři Miloše Krejčího*. 1. vydání. Praha: Otakar II., 2000, 178 s. ISBN 80-86355-24-1. str.172-173

⁹¹ JEFFERSON, Thomas a Miloš KREJČÍ. *Deklarace nezávislosti Spojených států amerických a Ústava Spojených států amerických: s komentáři Miloše Krejčího*. 1. vydání. Praha: Otakar II., 2000, 178 s. ISBN 80-86355-24-1. str.174

8.6 Článek XVIII. (1919)⁹²

Oddíl 1. – Rok po ratifikaci tohoto článku se zakazuje výroba, prodej nebo doprava omamných nápojů, jejich dovoz a vývoz s cílem použití na území Spojených států a všech územích, podléhajících jejich jurisdikci.

Oddíl 2. – Kongres i jednotlivé státy mají jednotné právo provést ustanovení tohoto článku v příslušném zákonodárství.

Oddíl 3. – Tento článek bude neplatný, nebude-li ratifikován jako doplněk k ústavě zákonodárnými sbory jednotlivých států, jak to předpokládá ústava, během sedmi let od okamžiku, kdy jej Kongres předložil státům ke schválení.

Tento prohibiční zákon dal tvář Americe meziválečných let a díky němu nabyla šedá ekonomika velké síly, a tato pak formovala Spojené státy až do 2. světové války.

8.7 Článek XIX. (1920)⁹³

Spojené státy ani jakýkoli jednotlivý stát nesmějí popřít ani omezit volební právo občanů Spojených států z důvodů pohlaví. Kongres provede ustanovení tohoto článku v příslušném zákonodárství.

Velmi podstatný dodatek, který nově zaručoval dnes již tak samozřejmou věc, jakou je volební právo žen, v tehdejší době šlo však o zcela nový úkaz. I když některé země USA v tomto předběhly, tak země jako například Švýcarsko takovéto ustanovení ještě dloho přehlížely.

8.8 Článek XX. (1933)⁹⁴

Oddíl 1. – Funkční období prezidenta a viceprezidenta skončí v poledne 20. ledna, a funkční období senátorů a členů Sněmovny reprezentantů skončí v poledne 3.

---

⁹² JEFFERSON, Thomas a Miloš KREJČÍ. *Deklarace nezávislosti Spojených států amerických a Ústava Spojených států amerických: s komentáři Miloše Krejčího*. 1. vydání. Praha: Otakar II., 2000, 178 s. ISBN 80-86355-24-1. str.175

⁹³ JEFFERSON, Thomas a Miloš KREJČÍ. *Deklarace nezávislosti Spojených států amerických a Ústava Spojených států amerických: s komentáři Miloše Krejčího*. 1. vydání. Praha: Otakar II., 2000, 178 s. ISBN 80-86355-24-1. str.175

⁹⁴ JEFFERSON, Thomas a Miloš KREJČÍ. *Deklarace nezávislosti Spojených států amerických a Ústava Spojených států amerických: s komentáři Miloše Krejčího*. 1. vydání. Praha: Otakar II., 2000, 178 s. ISBN 80-86355-24-1. str.175-176

ledna toho roku, ve kterém by tato funkční období skončila, kdyby tento článek nebyl ratifikován, funkční období jejich nástupců započne tímto okamžikem.

Oddíl 2. – Kongres se bude scházet přinejmenším jednou za rok; jeho zasedání započne v poledne 3. ledna, nestanoví-li Kongres zákonem jiný den.

Oddíl 3. – Jestliže zvolený prezident zemře před začátkem svého funkčního období, zvolený viceprezident se stane prezidentem. Jestliže prezident nebude zvolen před začátkem svého funkčního období, nebo jestliže zvolený prezident nepřevzme funkci, pak zvolený viceprezident bude vykonávat úřad prezidenta, dokud prezident nepřevzme funkci; Kongres může zákonem rozhodnout, jak se bude postupovat v případě, kdy ani zvolený prezident, ani zvolený viceprezident nepřevzou funkci a kdo převzme funkci prezidenta nebo jakým způsobem bude zvolen ten, kdo má převzít jeho funkci, a tato osoba bude vykonávat funkci do doby, kdy prezident nebo viceprezident nastoupí do své funkce.

Oddíl 4. – Kongres může zákonem řešit ten případ, kdy zemře jedna z osob, z nichž Sněmovna reprezentantů může zvolit prezidenta, přejde-li na ni toto právo, a případ, kdy zemře jedna z osob, z nichž může Senát zvolit viceprezidenta, přejde-li na Senát toto právo.

Oddíl 5. – Oddíly 1. a 2. vejdou v platnost 15. října po ratifikaci tohoto článku.

Oddíl 6. – Tento článek nevstoupí v platnost, nebude-li ratifikován jako doplněk k ústavě shromážděními zástupců jednotlivých států v souladu s ustanoveními ústavy během sedmi let od okamžiku, kdy jej Kongres předloží státům k ratifikaci.

Tento dodatek navazuje na XII. dodatek, jde především o konečné zformování pravidel volby a jmenování prezidenta Spojených států. Tak jak finálně ustanovil tento dodatek, probíhá vše do dnešních dnů.

8.9 Článek XXII. (1947)⁹⁵

Oddíl 1. – Nikdo nemůže být zvolen prezidentem více než dvakrát a žádná osoba, která byla prezidentem nebo vykonávala jeho funkce déle než dva roky z údobí,

---

⁹⁵ JEFFERSON, Thomas a Miloš KREJČÍ. *Deklarace nezávislosti Spojených států amerických a Ústava Spojených států amerických: s komentáři Miloše Krejčího*. 1. vydání. Praha: Otakar II., 2000, 178 s. ISBN 80-86355-24-1. str.176

na něž byla prezidentem zvolena jiná osoba, nemůže být zvolena prezidentem více než jednou. Toto ustanovení se nevztahuje na osobu, vykonávající funkce prezidenta od doby, kdy toto ustanovení bylo navrženo Kongresem a nemůže zabránit osobě, která zaujímá nebo vykonává funkci prezidenta v okamžiku, kdy vstoupí v platnost toto ustanovení, zachovat si tuto funkci i po zbytek doby, během níž ji měla vykonávat.

Oddíl 2. – Tento článek nevstoupí v platnost, nebude-li ratifikován jako dodatek k ústavě zákonodárnými sbory tří čtvrtin během sedmi let ode dne, kdy bude Kongresem předán státům.

Velmi podstatný dodatek, jenž předchází tomu, aby si prezident dokázal nastřádat příliš velkou moc, a mohl tak nastolit kupříkladu diktaturu. Díky možnosti nastoupit do tohoto úřadu pouze dvakrát za sebou by měla být tato situace zcela eliminována.

8.10 Potřebnost dodatků v dnešní době

Každý z výše zmíněných dodatků reflektoval dobu, ve které byl sepsán. Prvé dodatky byly spíše nástrojem zabránění křivd, jež byly páčány na obyvatelích pod správou Anglie, ty následující vždy zohledňovaly rozvoj lidstva, potažmo občanů Spojených států. Pokud by nebyly tyto dodatky postupně doplňovány do ústavy, mohli bychom se i domnívat, že by Spojené státy tak jak je známe dnes, neexistovaly a nebyl by zde žádný fungující demokratický politický systém.

ZÁVĚR

Za svůj vznik musely Spojené státy americké tvrdě bojovat, tento boj, jež se odehrával jak na politické, tak na vojenské rovině položil základ pro podobu USA, jak je známe dnes. Již v této dávno minulé době se u kolonistů projevoval nacionalismus a spojení se svou novou vlastí. Jakási národní hrdost a svěhlavost je cítit ze všech podstatných dokumentů, jako Deklarace nezávislosti či Ústava. Podstatné je, že na základech položených těmito dokumenty stojí Spojené státy dodnes. Ústava, ač doplněná dodatky, je stále původní a základní rámec chodu spojených států se dle ní řídí. Podstatné je říci, že tento dokument se stal vodítkem pro tvorbu mnohých mladších Evropských ústav.

Podstatným argumentem významnosti událostí, které daly vzniknout dnešní světové velmoci je empirický výzkum, provedený na vzorku 100 studentů VŠERS, o.p.s., a to jak v Českých Budějovicích, tak v Příbrami, který je součástí Přílohy č. III této práce. V něm je jasně dokázáno, že i když vznik Spojených států je již historií, a nás jako středoevropanů se netýkal, je povědomí o těchto událostech značné. Dle mého názoru je to proto, že tento politicko-vojenský konflikt, který dal vzniknout Spojeným státům americkým, byl vzorem pro mnohé další podobné konflikty a stal se nedílnou součástí formování světa, jak jej známe dnes.

Američané svou politikou v dnešní době ovlivňují celý svět, a proto je důležité znát historii jejich země, jejího vzniku a mentality, ze které vychází politická i společenská pravidla tohoto národa.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Literární zdroje

1. BLAHOŽ, Josef; KREJČÍ, Miloš. *Ústava Spojených států amerických*. Praha : Reflex, 1990. 35 s. ISBN 80-155-0000-1.
2. BROŽ, Ivan. *George Washington*. Praha : Petrklíč, 1994. 187 s. Osobnosti. ISBN 80-85243-58-X.
3. ELLIS, Joseph J. *Jeho excelence George Washington*. 1. vydání. Praha: BB art, 2006, 341 s. ISBN 80-7341-741-3.
4. ERICH, Václav. *USA na dlani : historie, zajímavosti, kuriozity*. 1. vydání. Třebíč : AKCENT, 2007. 263 s. ISBN 978-80-7268-404-5.
5. FRANKLIN, Benjamin. *The autobiography of Benjamin Franklin*. New York : Pocket Books, 1955. 215 s.
6. HAYWOOD John. et.al. *Historie světa: atlas světových dějin*. Praha: Columbus, 1998, 380 s. ISBN 80-85928-81-7.
7. JASANOFF, Maya. Loyal to a Fault. *The New York Times : Magazine*. 1.7.2007, 25/2007, s. 1-2. Dostupný také z WWW: <<http://www.nytimes.com/2007/07/01/magazine/01wwln-essay-t.html?scp=14&sq=american%20war%20of%20independence&st=cse>>.
8. KREJČÍ, Miloš. „*My, lid Spojených států ...*“ : (o ústavě USA). 1. vydání. Praha : Svoboda, 1987. 199 s. 73/203-21-8.2.
9. JEFFERSON, Thomas a Miloš KREJČÍ. *Deklarace nezávislosti Spojených států amerických a Ústava Spojených států amerických: s komentáři Miloše Krejčího*. 1. vydání. Praha: Otakar II., 2000, 178 s. ISBN 80-86355-24-1.
10. KREJČÍ, Miloš. *Jak se dělá prezident*. Praha: Otakar II., 2000, 201 s. ISBN 80-86355-30-6.

11. MORKESOVÁ, Eliška. An outline of the history of Great Britain and the United States of America. Eliška Morkesová. Vyd. 2. Ostrava : Kort, 1993. 119 s. Obsahuje bibliografii.
12. MÜLLER, Štěpán, et al. USA. 1. vydání. Praha : Pressfoto, 1989. 250 s. ISBN 80-7046-020-2.
13. NAVRÁTIL, Jan. *Stručné dějiny USA*. Vyd. 2., dopl. Praha : Svoboda, 1984. 526 s.
14. RAKOVÁ, Svatava. *Podivná revoluce : dlouhá cesta Američanů k nezávislosti (1763-1783)*. Vyd. 1. Praha : Triton, 2005. 287 s. Dějiny do kapsy ; sv. 11. ISBN 80-7254-575-2.
15. RAKOVÁ, Svatava; OPATRNÝ, Josef. *Stručná historie států USA*. 1. vyd. Praha : Libri, 2003. 255 s. ISBN 80-7277-157-4.
16. TINDALL, George B.; SHI, David E. *Dějiny Spojených Států Amerických*. 3. opravené vydání. Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 1998. 1370 s. ISBN 80-7106-087-9.
17. VEČEŘ, Igor. VYSOKÁ ŠKOLA APLIKOVANÉHO PRÁVA PRAHA. *Prezidentský ústavní systém v USA* [online]. Praha, 2006 [cit. 2012-01-18]. Dostupné z: <http://www.aplikovanepravo.cz/clanky-pdf/50.pdf>
18. WILSON, John K. *Barack Obama : pokus o nemožné*. Vyd. 1. Brno : Computer Press, 2008. 203 s. ISBN 978-80-251-2215-0 (váz.).

Elektronické zdroje

1. A New Map Of North America - 1797. *Www.earlyamerica.com* [online]. [cit. 2012-01-17]. Dostupné z: <http://www.earlyamerica.com/earlyamerica/maps/northamerica/>
2. A quick biography of Benjamin Franklin. INDEPENDENCE HALL ASSOCIATION. *Ushistory.org* [online]. Philadelphia, 2011 [cit. 2012-02-27]. Dostupné z: <http://www.ushistory.org/franklin/info/index.htm>

3. KELLY, Martin. Overview of United States Government and Politics: Foundation and Principles. *Americanhistory.about.com* [online]. 2012. 2011 [cit. 2012-01-18]. Dostupné z: <http://americanhistory.about.com/od/governmentandpolitics/a/amgovoverview.htm>
4. President Barack Obama. *Whitehouse.gov* [online]. Washington D.C., 2009 [cit. 2012-03-01]. Dostupné z: <http://www.whitehouse.gov/administration/president-obama>
5. SAGE, Henry J. *www.academicamerican.com* [online]. 2010, 2.7.2011 [cit. 2011-08-16]. America and the British Empire. Dostupné z WWW: <<http://www.academicamerican.com/colonial/topics/britishempire.htm>>.
6. *Ushistory.org* [online]. Philadelphia : Independence Hall Association, 1995, 2011 [cit. 2011-09-21]. First Continental Congress. Dostupné z WWW: <<http://www.ushistory.org/declaration/related/congress.htm>>.
7. *Wpi.edu* [online]. Worcester : 2006, 2006 [cit. 2011-09-21]. Battle of Lexington and Concord. Dostupné z WWW: <<http://www.wpi.edu/academics/Depts/MilSci/Resources/lexcon.html>>.

PŘÍLOHY

Příloha č. I – Ústava USA⁹⁶

Příloha č. II – Ústavní dodatky⁹⁷

Příloha č. III – Empirický výzkum, výsledky průzkumu

---

⁹⁶ BLAHOŽ, Josef; KREJČÍ, Miloš. *Ústava Spojených států amerických*. Praha : Reflex, 1990. 35 s. ISBN 80-155-0000-1.

⁹⁷ JEFFERSON, Thomas a Miloš KREJČÍ. *Deklarace nezávislosti Spojených států amerických a Ústava Spojených států amerických: s komentáři Miloše Krejčího*. 1. vydání. Praha: Otakar II., 2000, 178 s. ISBN 80-86355-24-1.

PŘÍLOHA č. I

Ústava USA

PREAMBULE

My, lid Spojených států, abychom vytvořili dokonalejší jednotu, nastolili spravedlnost, upevnili domácí klid a zabezpečili obranu země, podporovali růst všeobecného blahobytu a zabezpečili dobrodiní svobody sobě i svému potomstvu, dáváme si tuto Ústavu Spojených států amerických.

ČLÁNEK I.

Oddíl 1. Veškerá zákonodárná moc uvedená v ústavě náleží Kongresu Spojených států, který se skládá ze Senátu a Sněmovny reprezentantů.

Oddíl 2. Sněmovna reprezentantů je složena ze členů volených vždy na dva roky lidem jednotlivých států; volební právo v každém státě mají ti, kdož volí do početně silnější komory zákonodárného sboru příslušného státu.

Členem Sněmovny reprezentantů může být jen osoba, která dosáhla věku dvaceti pěti let, je sedm let občanem Spojených států a obyvatelem státu, ve kterém bude volena.

Místa ve Sněmovně reprezentantů a přímé daně se rozdělí mezi jednotlivé členské státy Unie podle počtu jejich obyvatel, který se určí tak, že k celkovému počtu všech svobodných osob, včetně těch, které jsou v časově omezeném služebním poměru, a kromě Indiánů, kteří neplatí daně, se připočtou tři pětiny všech ostatních osob. Skutečné sčítání obyvatelstva bude provedeno během tří let od první schůze Kongresu Spojených států a dále bude prováděno každých deset let způsobem, který stanoví zákon. Na třicet tisíc obyvatel nebude více než jeden člen Sněmovny, ale každý stát má nejméně jednoho člena Sněmovny; dokud nebude provedeno sčítání obyvatelstva, stát New Hampshire bude mít tři, Massachusetts osm, Rhode Island a osada Providence jednoho, Connecticut pět, New York šest, Virginie deset, Severní Karolína pět, jižní Karolína pět a Georgie tři členy Sněmovny.

Jestliže se uvolní místa v zastoupení kteréhokoli státu, výkonný orgán tohoto státu vydá příkaz o provedení voleb k obsazení těchto volných míst.

Sněmovna reprezentantů zvolí svého předsedu a ostatní orgány; pouze Sněmovně náleží právo podat návrh na zbavení úřadu.

Oddíl 3. Senát Spojených států se skládá ze dvou senátorů za každý stát, kteří jsou voleni na šest let zákonodárným orgánem příslušného státu; každý senátor má jeden hlas. Na první schůzi po svém zvolení se senátoři rozdělí do tří skupin, pokud možno stejně početných. Křesla senátorů první skupiny se uprázdňují po dvou letech, druhé skupiny po čtyřech a třetí skupiny po šesti letech; tímto způsobem je jedna třetina senátorů volena vždy za dva roky. Jestliže se v důsledku rezignace nebo jiných příčin uprázdňují křesla v období mezi zasedáními zákonodárného orgánu státu, výkonná moc příslušného státu může učinit prozatímní jmenování, platné do následujícího zasedání zákonodárného orgánu, kterým se uprázdněné křeslo obsadí.

Senátorem může být pouze osoba, která dosáhla věku třiceti let, je devět let občanem Spojených států a obyvatelem státu, v němž bude volena.

Viceprezident Spojených států je předsedou Senátu, nemá však hlasovací právo s výjimkou případu, kdy dojde k rovnosti hlasů.

Senát volí další své orgány a také prozatímního předsedu Senátu pro případ nepřítomnosti viceprezidenta nebo pro případ, kdy tento vykonává úřad prezidenta Spojených států.

Pouze Senát má pravomoc rozhodovat o všech návrzích na zbavení úřadu. Zasedá-li Senát za tímto účelem, senátoři musí složit přísahu nebo slavnostní slib. Je-li souzen prezident Spojených států, jednání řídí předseda Nejvyššího soudu; nikdo nemůže být odsouzen bez souhlasu dvou třetin přítomných senátorů.

Rozsudek v případech návrhu na zbavení úřadu nepřesáhne odvolání z úřadu a zbavení možnosti zaujímat a vykonávat jakoukoli čestnou či placenou funkci ve službách Spojených států; odsouzený však podléhá žalobě, trestnímu řízení, rozsudku a trestu podle práva.

Oddíl 4. Dobu, místo a celý postup voleb do Senátu a Sněmovny reprezentantů stanoví zákonodárství jednotlivých států; Kongres může však taková ustanovení kdykoli změnit zákonem s výjimkou určení míst, kde mají být voleni senátoři.

Kongres se bude scházet nejméně jednou ročně, jeho zasedání započne vždy prvé pondělí v prosinci, nestanoví-li se zákonem jiný den.

Oddíl 5. Každá komora ověří volbu svých členů jak z hlediska vlastní volby a jejich výsledků, tak i z hlediska jejich volitelnosti; většina členů bude tvořit nezbytné kvorum; dostaví-li se nižší počet, bude však moci odložit schůzi na jiný den a je zmocněna, aby vyžadovala účast členů těmi prostředky, které stanoví každá komora.

Každá komora si může stanovit jednací řád, trestat své členy za chování odporující Tomuto řádu a dvoutřetinovou většinou svého člena vyloučit.

Každá komora pořizuje záznamy o jednání a čas od času je publikuje s vyloučením těch částí, které podle jejího mínění musí zůstat zachovány v tajnosti; na přání jedné třetiny přítomných poslanců jsou hlasy pro a proti členů obou komor uváděny v těchto záznamech, ať se jedná o jakoukoli otázku.

V době zasedání Kongresu žádná z komor nemůže bez souhlasu druhé komory odložit své jednání déle než o tři dny, nemůže rovněž zasedat v jiném místě, než ve kterém zasedají obě komory.

Oddíl 6. Senátoři i členové Sněmovny reprezentantů obdrží za své služby náhrady stanovené zákonem a vyplácené z pokladny Spojených států. Kromě případu velezrady, těžkého trestného činu a porušení veřejného pořádku požívají ve všech případech poslanecké imunity v době jejich přítomnosti na zasedání příslušné komory, jakož i v době jejich příjezdu a návratu ze zasedání; v žádném jiném místě nemohou být podrobeni výslechu týkajícího se jejich projevu nebo diskuse v jedné z komor.

Žádný senátor ani člen Sněmovny reprezentantů nesmí být během období, pro které zvolen, jmenován do jakékoli úřední funkce ve službách Spojených států, byla-li tato funkce zavedena nebo plat za její vykonávání zvýšen během tohoto období. Žádná oba, která vykonává jakýkoli úřad ve službách Spojených států, nemůže být členem žádné z komor, pokud pokračuje ve výkonu svého úřadu.

Oddíl 7. Všechny návrhy zákonů na zvýšení státních příjmů vycházejí ze Sněmovny reprezentantů; Senát může ovšem navrhnout doplňky, podobně jako při jiných návrzích zákonů.

Každý návrh zákona, který byl schválen Sněmovnou reprezentantů a Senátem, musí být předložen, dříve než se stane zákonem, prezidentu Spojených států; prezident jej pak buď podepíše, nebo vrátí s námitkami té komoře, ze které tento návrh vyšel. Tato komora pak zahrne prezidentovy námitky do zápisu o projednávání návrhu zákona, uváží je. Usnese-li se však tato komora po tomto uvážení dvoutřetinovou většinou na přijetí zákonné předlohy, je tato předloha spolu s prezidentovými námitkami opět postoupena komoře druhé. Je-li návrh zákona přijat i v této komoře po uvážení prezidentových námitek dvoutřetinovou většinou, stává se zákonem. Ve všech takových případech musí však členové obou komor hlasovat podle jmen a jména hlasujících pro proti musí být pojata do zápisu v každé komoře. Není-li návrh zákona vrácen prezidentem do deseti dnů (neděle nepočítaje) ode dne, kdy mu byl předložen, stává se zákonem i bez jeho podpisu. Nemůže se stát zákonem ovšem v tom případě, jestliže Kongres znemožní jeho vrácení odročením zasedání.

Každé nařízení, usnesení nebo rozhodnutí, které vyžaduje souhlas Senátu a Sněmovny reprezentantů (s výjimkou otázek odročení zasedání), je předloženo prezidentu Spojených států; dříve než se stane účinným, musí být schváleno; v případě, že prezidentem schváleno není, musí být znovu odhlasováno dvoutřetinovými většinami Senátu a Sněmovny reprezentantů v souladu s pravidly a omezeními vztahujícími se na návrhy zákonů.

Oddíl 8. V pravomoci Kongresu je ukládat a vybírat daně, cla, dávky a poplatky, platit dluhy, pečovat o obranu země a všeobecný blahobyt ve Spojených státech; všechna cla, dávky a poplatky musí být na celém území Spojených států stejné;

vypůjčovat si peníze na účet Spojených států;

řídít obchod s cizími národy, mezi jednotlivými státy federace a také s indiánskými kmeny;

stanovit jednotná pravidla o naturalizaci a jednotné konkurzní právo na celém území Spojených států;

razit peníze, upravovat jejich hodnotu, domácí i zahraniční kurz a jednotně stanovit míry a váhy;

určovat tresty za padělání měny i státních dluhopisů Spojených států, zřizovat poštovní úřady a poštovní cesty;

podporovat vědecký pokrok a užitečné znalosti a umění tím, že zajistí spisovatelům a vynálezčům na určitou dobu výhradní právo k jejich dílům a vynálezům;

zřizovat soudy podřízené Nejvyššímu soudu;

definovat a trestat pirátství a zločiny spáchané na širém moři a jiná provinění proti mezinárodnímu právu;

vyhlašovat válku, udílet povolení k zajímání lodí a odvetným opatřením na moři, stanovit předpisy o kořisti a zajetí na zemi i na vodě;

povolávat a vydržovat vojska; peníze k tomu účelu nesmějí být určeny na dobu delší dvou let;

zřizovat a udržovat loďstvo;

vydávat předpisy při řízení a organizaci ozbrojených sil pozemních i námořních; pečovat o svolávání domobrany, která by chránila zákony Unie, potlačovala povstání a odrážela nepřátelské vpády;

pečovat o organizaci, výzbroj a kázeň domobrany a vrchní velení těch sil domobrany, které jsou ve službách celé Unie; jednotlivým státům se ponechává právo jmenování důstojníků a pravomoc vést výcvik domobrany podle předpisů o kázni, stanovených Kongresem;

vykonávat výlučné zákonodárství nad obvodem, nepřesahujícím deset čtverečních mil, étery' se po odstoupení příslušného území jednotlivými státy a jeho převzetím ze strany Kongresu stane sídlem vlády Spojených států; vykonávat stejnou pravomoc nad všemi místy, která by byla zakoupena Spojenými státy se souhlasem zákonodárského orgánu příslušného státu za účelem budování pevností, skladišť, arzenálů, loděnic nebo jiných potřebných zařízení;

vydávat všechny zákony nutné k uskutečňování shora uvedených pravomocí a všech ostatních pravomocí, propůjčených touto ústavou vládě Spojených států, jejím departmentům nebo úředníkům.

Oddíl 9. Až do roku 1808 nebude Kongres oprávněn zakázat přistěhovalectví nebo dovoz osob, který jakýkoli z nyní existujících států uzná za nutné připustit; na podobný dovoz však může být uvaleno clo nebo daň nepřesahující deset dolarů na každou osobu.

Výsady, propůjčené listinou habeas corpus, smějí být zrušeny, jen kdyby to vyžadovala veřejná bezpečnost v případě povstání nebo nepřátelského vpádu.

Nesmí být vydán žádný trestní zákon se zpětnou působností nebo zákon, jehož obsahem by byl soudní rozsudek.

Nesmí být zavedena žádná daň z hlavy nebo jiná přímá daň, leda by byla zavedena v poměru k soupisu nebo sčítání obyvatelstva v souladu s výše uvedenými pokyny.

Na výrobky, vyvezené z kteréhokoli státu, nesmí být uvalena žádná daň ani clo.

Prostřednictvím obchodních nebo finančních předpisů nesmí být přístavy jednoho státu zvýhodňovány před přístavy státu jiného; lodi přijíždějící nebo odjíždějící z některého státu nejsou povinny vplout do přístavu jiného státu, vykládat tam svůj náklad nebo platit clo.

Peníze mohou být vydány ze státní pokladny pouze na základě povolení stanoveného zákonem; čas od času jsou publikovány řádné výkazy a účty příjmů a výdajů státních peněz.

Spojené státy nesmějí propůjčovat žádné šlechtické tituly a žádná osoba, zastávající placenou či čestnou funkci ve službách Spojených států, nesmí bez souhlasu Kongresu přijmout jakýkoli dar, odměnu, úřad nebo titul od kteréhokoli prince, krále či vlády cizího státu.

Oddíl 10. Žádný stát nesmí uzavřít jakoukoli mezistátní smlouvu, nesmí vstoupit do aliance či konfederace; udělovat povolení k zajímání lodí; razit peníze; vydávat

bankovky; platit dluhy ničím jiným než zlatem nebo stříbrem; přijmout zákon, jehož obsahem by byl soudní rozsudek, zákon se zpětnou platností nebo zákon porušující závazky smluv a udělovat jakékoli šlechtické tituly.

Žádný stát nesmí bez souhlasu Kongresu uvalit jakákoli cla na dovážené a vyvážené zboží s výjimkou případů, kdy by to bylo krajně nutné z hlediska realizace zákonů státu o inspekci; čistý důchod ze všech na dovoz či vývoz výrobků státem uvalených cel a daní bude postoupen k užívání pokladně Spojených států; všechny zákony tohoto druhu pak podléhají revizi a kontrole Kongresu.

Žádný stát nesmí bez souhlasu Kongresu uvalit jakékoli clo z tonáže, zřizovat vojsko či válečné loďstvo v době míru, uzavírat smlouvy nebo vstupovat do války, leda že by byl již napaden nebo se nacházel v nebezpečné situaci, která nepřipouští zdržení.

ČLÁNEK II.

Oddíl 1. Výkonná moc přísluší prezidentu Spojených států amerických. Jeho funkční období trvá čtyři roky. Prezident je volen spolu se svým viceprezidentem, voleným na tutéž dobu, následujícím způsobem:

Každý jednotlivý stát určí - způsobem stanoveným jeho vlastním zákonodárstvím - počet volitelů, rovnající se celkovému počtu senátorů a členů Sněmovny reprezentantů, které tento stát vysílá do Kongresu; volitelem nesmí být však senátor, člen Sněmovny reprezentantů ani osoba, která zastává nějaký čestný nebo placený úřad ve správě Spojených států.

Volitelé se shromáždí ve svých státech a pomocí hlasovacích lístků volí dvě osoby, z nichž alespoň jedna není obyvatelem stejného státu jako oni. Poté sestaví seznam všech osob, pro které byly odevzdány hlasy, a zjistí počet hlasů pro každou z nich; dále volitelé tento seznam ověří, podepíší a zapečetěný zašlou do sídla vlády Spojených států, adresovaný předsedovi Senátu. Předseda Senátu v přítomnosti Senátu a Sněmovny reprezentantů otevře všechny seznamy a hlasy jsou pak sčítány. Osoba, která obdržela největší počet hlasů, se stane prezidentem, převýší-li tento počet polovinu všech volitelů; jestliže takovou většinu získají dvě nebo více osob a získají-li tyto osoby rovný počet hlasů, pak Sněmovna reprezentantů okamžitě odevzdáním hlasovacích

lístků zvolí jednu z nich prezidentem; nezíská-li nikdo většinu, Sněmovna reprezentantů zvolí prezidenta stejným způsobem z pěti osob, které získaly nejvyšší počet hlasů. Hlasy se však budou při volbě prezidenta odebírat podle států, přičemž členové Sněmovny reprezentantů z každého státu budou mít jeden hlas; dvě třetiny států, zastoupených každý jedním či několika členy Sněmovny, vytvoří kvorum; pro volbu je nezbytná většina všech států. V každém případě osoba, která po volbě prezidenta získá nejvyšší počet hlasů volitelů, stane se viceprezidentem. Ukáže-li se, že dvě nebo více osob získaly rovný počet hlasů, Senát pomocí hlasovacích lístků zvolí z nich viceprezidenta.

Kongres může určit dobu volby volitelů i den, ve který volitelé budou hlasovat; tento den musí být stejný na celém území Spojených států.

Volitelnou na úřad prezidenta může být jen osoba, která získala občanství Spojených států zrozením či měla toto občanství v době přijetí ústavy, dosáhla věku třiceti pěti let a bydlí alespoň čtrnáct let ve Spojených státech.

Bude-li prezident zbaven svého úřadu, zemře-li, odstoupí anebo se stane neschopným k výkonu svých práv a povinností, přechází jeho úřad na viceprezidenta; Kongres má učinit zákonná opatření pro tento případ, kdyby jak prezident, tak viceprezident nemohli pro výše uvedené okolnosti nadále zastávat úřad prezidenta, opatření, které by určilo, který státní funkcionář v tomto případě vykonává prezidentský úřad do té doby, než pomínou překážky pro obvyklý výkon prezidentského úřadu nebo než bude zvolen nový prezident.

Prezident dostává ve stanovenou dobu za výkon své funkce náhradu, která se nezvýší ani nesníží během jeho funkčního období; během tohoto období prezident nesmí obdržet jakoukoli jinou peněžní náhradu od Spojených států ani od kteréhokoli státu Unie.

Před převzetím funkce musí prezident složit následující přísahu nebo slavnostní slib: "Slavnostně přísahám (nebo slibuji), že budu čestně vykonávat funkci prezidenta Spojených států a podle svých sil budu zachovávat, střežit a bránit Ústavu Spojených států."

Oddíl 2. Prezident je vrchním velitelem vojska i loďstva Spojených států a rovněž domobrany v jednotlivých státech, pokud tyto vykonávají službu pro celou Unii; prezident může vyžadovat písemná vyjádření od vedoucích úředníků všech sekcí federální správy o všech otázkách týkajících se jejich úřadu; má právo milosti a amnestie v případech provinění proti Spojeným státům s výjimkou velezrady.

Prezident má právo, na doporučení a se souhlasem Senátu, uzavírat mezinárodní smlouvy - souhlas musí vyslovit dvě třetiny přítomných senátorů; na radu a se souhlasem Senátu jmenuje též vyslance, jiné zástupce státu a konzuly, soudce Nejvyššího soudu a všechny ostatní úředníky Spojených států, jejichž jmenování není upraveno jinak a jejichž úřad je zřízen zákonem. Kongres může však zákonem vyhradit právo jmenování takových nižších úředníků podle vhodnosti nejen prezidentovi, ale také soudům nebo vedoucím sekcí.

V době, kdy Senát nezasedá, může prezident sám používat svého jmenovacího práva s tou výhradou, že jeho opatření pozbývají platnosti, nebudou-li na příštím zasedání Senátu schválena.

Oddíl 3. Prezident podává vždy po určité době Kongresu zprávy o stavu Unie a doporučuje mu k uvážení taková opatření, která považuje za nutná a užitečná; za mimořádných okolností svolává obě komory nebo jednu z nich; v případě neshody obou komor o tom, na jak dlouhou dobu se mají samy odročit, odročuje je sám prezident podle svého uvážení; prezident přijímá vyslance a ostatní zástupce cizích států; pečuje o to, aby zákony byly svědomitě plněny; jmenuje všechny úředníky Spojených států.

Oddíl 4. Prezident, viceprezident a všichni úředníci Spojených států musí být zproštěni funkcí, budou-li obžalováni a usvědčeni z velezrady, úplatkářství nebo z jiných těžkých zločinů a trestných činů.

ČLÁNEK III.

Oddíl 1. Moc soudcovská přísluší ve Spojených státech Nejvyššímu soudu a takovým nižším soudům, které zřizuje Kongres. Soudcové Nejvyššího soudu i nižších soudů jsou ustavováni trvale; za svou službu dostávají náhradu, která nesmí být během trvání jejich služby snížena.

Oddíl 2. Moc soudcovská vztahuje se na všechny případy práva a spravedlnosti, spadající pod ustanovení této ústavy, zákonů Spojených států a mezinárodních smluv, ať už existujících, nebo těch, které budou uzavřeny jménem Spojených států; vztahuje se dále na všechny záležitosti vyslanců, jiných zástupců Unie a konzulů - na otázky admirální a námořní jurisdikce; na spory, v nichž jsou jednou stranou Spojené státy; na spory dvou nebo více států; na spory mezi občany různých států Unie; na spory mezi občany téhož státu, kteří si činí nároky na pozemky ležící v různých státech Unie; na spory mezi státem nebo jeho členy a cizími státy nebo jejich občany a poddanými.

Nejvyšší soud je první stolicí ve všech případech týkajících se vyslanců, konzulů nebo jiných zástupců Unie a také tehdy, vystupuje-li stát jako jedna ze stran. Ve všech ostatních zmíněných případech je Nejvyšší soud instancí odvolací, a to jak právně, tak fakticky- s těmi výjimkami a podle takových pravidel, které stanoví Kongres.

Pro všechny přestupky, s výjimkou velezrady, jsou příslušné porotní soudy; soudní řízení probíhá v tom státě, kde k přestupku došlo; nedošlo-li však k přestupku na území některého státu, řízení probíhá v místě nebo místech, které určí zákonem Kongres.

Oddíl 3. Jako velezrada může být kvalifikováno pouze vyvolání války proti Spojeným státům nebo spolčení se s jejich nepřítelem, poskytování mu pomoci a podpory. Nikdo nebude obviněn z velezrady, pokud tento akt nebude potvrzen dvěma svědky nebo nedojde-li k přiznání dotyčné osoby při veřejném zasedání soudu.

Kongres má právo stanovit trest za velezradu; zbavení občanských práv nebo konfiskace majetku mohou být však provedeny pouze za života obžalovaného.

ČLÁNEK IV.

Oddíl 1. Veřejné akty, dokumenty a soudní rozsudky kteréhokoli státu se v ostatních státech těší plné důvěře a uznání. Kongres může prostřednictvím obecně platných zákonů předepsat způsob, kterým bude přezkoumána původnost a právní síla podobných aktů, dokumentů a rozsudků.

Oddíl 2. Občané kteréhokoli státu se těší všem výsadám a svobodám jako občané ostatních států.

Osoba obžalovaná v kterémkoli státě pro velezradu, trestný čin nebo jiný přestupek, která uprchla a je nalezena v jiném státě, bude na žádost výkonné moci státu, ze kterého prchla, vydána státu, jehož jurisdikci podléhá tento přestupek.

Žádná osoba, vykonávající službu nebo pracující v jednom státě a podle jeho zákonů a uprchnuvší do jiného státu, nemůže být na základě zákona nebo nařízení tohoto státu osvobozena od své služby nebo práce, ale musí být vydána na žádost strany, která má na tuto službu či práci právo.

Oddíl 3. O přijetí nových států do této Unie rozhoduje Kongres, avšak žádný stát nesmí být vytvořen na území státu jiného. Žádný stát nemůže také vzniknout sloučením dvou nebo více států nebo částí několika států, aniž by s tím vyslovily souhlas zákonodárné sbory těchto států a Kongres Unie.

Kongres má právo disponovat územím i jiným majetkem náležejícím Spojeným státům a vydávat v souvislosti s tím všechna potřebná pravidla a opatření; nic v této ústavě nesmí být na újmu jakýmkoli nárokům Spojených států nebo kteréhokoli jednotlivého státu.

Oddíl 4. Spojené státy zaručují každému státu v této Unii státní formu republiky a chrání jej proti nepřátelskému vpádu. Na požádání zákonodárných orgánů nebo také exekutivy (nemohou-li být svolány zákonodárné orgány) jej chrání i proti vnitřní agresi.

ČLÁNEK V.

Dodatky k ústavě mohou navrhnout buď dvě třetiny členů Kongresu, uznají-li to za nutné, nebo sjezd zástupců jednotlivých států, požádají-li o jeho svolání Kongresem dvě třetiny zákonodárných orgánů jednotlivých států. Tyto dodatky mohou se stát platnou součástí této ústavy jen tehdy, jsou-li schváleny třemi čtvrtinami zákonodárných orgánů jednotlivých států, nebo konventy ve třech čtvrtinách jednotlivých států - podle toho, jaký způsob ratifikace navrhne většina členů Kongresu Unie. Přitom žádný dodatek, vydaný do roku 1808, nesmí se týkat prvního a čtvrtého odstavce devátého oddílu prvního článku ústavy; žádný stát dále nemá být ústavním doplňkem bez svého souhlasu zbaven práva na rovné zastoupení v Senátě.

ČLÁNEK VI.

Všechny dluhy a závazky učiněné do přijetí této ústavy budou pro Spojené státy stejně platné za této ústavy jako za konfederace.

Tato ústava, zákony Spojených států vydané na jejím základě, jakož i všechny smlouvy, které jsou nebo budou uzavřeny jménem Spojených států, jsou vrcholným právem země; soudci všech států jsou jimi vázáni, i kdyby se v ústavě či zákonech jiného státu vyskytla protikladná ustanovení.

Senátoři a členové Sněmovny reprezentantů, členové zákonodárných sborů jednotlivých států, jakož i všichni nositelé výkonné i soudní moci jak Spojených států, tak jednotlivých států jsou přísahou nebo slavnostním slibem vázáni dodržovat tuto ústavu, žádné náboženské vyznání se však nesmí vyžadovat jako podmínka k zaujetí funkce či plnění jakékoli společenské povinnosti ve Spojených státech.

ČLÁNEK VII.

Ratifikace konventy devíti států bude postačovat k platnosti této ústavy ve státech, které ji tímto způsobem schválí.

PŘÍLOHA č. II

Ústavní dodatky

ČLÁNEK I. (1791)

Kongres nesmí vydávat zákony, zavádějící nějaké náboženství, nebo zákony, které by zakazovaly svobodné vyznávání nějakého náboženství; právě tak nesmí vydávat zákony, omezující svobodu slova nebo tisku, právo lidu pokojně se shromažďovat a právo podávat státním orgánům žádosti na nápravu křivd.

ČLÁNEK II. (1791)

Dobře organizovaná milice je nezbytná v zájmu bezpečnosti svobodného státu; právo lidu držet a nosit zbraně nesmí být proto omezováno.

ČLÁNEK III. (1791)

Žádný voják nesmí být v době míru ubytován v žádném domě bez souhlasu jeho vlastníka; to platí i v době války, ledaže by se tak stalo způsobem předepsaným zákonem.

ČLÁNEK IV. (1791)

Právo národa na ochranu svobody osobní a domovní, písemností a majetku nesmí být porušováno neoprávněnými prohlídkami a konfiskacemi; nesmí být vydán rovněž žádný příkaz, který by se neopíral o zdůvodněná zjištění, doložena přísahou nebo jiným způsobem potvrzena a který by neobsahoval přesné určení místa, které má být prohledáno, přesný popis osob, které mají být vzaty do vazby, a věcí, jež mají být zabaveny.

ČLÁNEK V. (1791)

Na každého občana, který se má odpovídat z hrdelního zločinu nebo jiného těžkého zločinu, musí být podána řádná žaloba ze strany Velké poroty – výjimkou mohou tu být případy občanů, sloužících v činné službě v pozemních nebo námořních ozbrojených silách nebo v milici, a to v době války nebo vážného ohrožení veřejné bezpečnosti; nikdo nesmí být dvakrát trestán ohrožením života nebo zdraví pro týž

poklesek; nikdo nesmí být nucen svědčit sám proti sobě; nikdo nesmí být zbaven života, svobody nebo majetku bez řádného soudního procesu; soukromý majetek může být vyvlastněn jen za náhradu.

ČLÁNEK VI. (1791)

V každém trestním procesu má obžalovaný právo na rychlé a veřejné přelíčení před nestrannou porotou státu a obvodu, na jejichž území měl být trestný čin spáchán a které jsou podle zákona příslušné. Obžalovaný má právo být informován o příčině a povaze obžaloby a konfrontován se svědky obžaloby. Má též právo dát obeslat prostřednictvím státních orgánů svědky ve svůj prospěch a mít na svou obranu obhájce.

ČLÁNEK VII. (1791)

V soudních případech podle všeobecného práva přesahuje-li výše pohledávky 20 dolarů, je zajištěno právo žádat rozhodnutí porotního soudu, a žádná skutečnost, již přezkoumána porotním soudem, nemůže podléhat dalšímu přezkoumání jakýmkoli soudem Spojených států, pokud tak nestanoví zvykové právo.

ČLÁNEK VIII. (1791)

Nesmějí být vyžadovány nadměrné kauce, ukládány nadměrné pokuty a kruté mimořádné tresty.

ČLÁNEK IX. (1791)

Výpočet určitých práv ústavou nesmí být vykládán jako popírání nebo zlehčování ostatních práv, náležejících lidu.

ČLÁNEK X. (1791)

Práva, která ústava výslovně nepřiznává Unii, ani je nevylučuje z pravomoci států, náležejí jednotlivým státům nebo lidu.

ČLÁNEK XI. (1798)

Soudní moc Spojených států nesmí být vykládána v tom smyslu, že se vztahuje na jakýkoli soudní proces, rozhodovaný podle zvykového práva nebo spravedlnosti,

započatý nebo vedený občany jednoho státu proti jinému státu nebo občany nebo poddanými cizího státu.

ČLÁNEK XII. (1804)

Volitelé se sejdou v rámci svých států a hlasují hlasovacími lístky o prezidentovi a viceprezidentovi, z nichž alespoň jeden není obyvatelem státu, jehož jsou sami příslušníky; označí na lístku osobu, pro niž hlasují jako pro prezidenta, a na jiném lístku osobu, pro niž hlasují jako pro viceprezidenta; sestaví zvláštní listiny všech osob, které získaly hlasy pro místo s udáním počtu hlasů, který kandidáti obdrželi; tyto listiny podepíší a ověří a opatřené pečeti je předají do sídla vlády Spojených států k rukám předsedy Senátu; předseda Senátu za přítomnosti Senátu a Sněmovny reprezentantů otevře všechny ověřené listiny a pak jsou sečteny hlasy; osoba, jež obdržela jako kandidát na prezidenta největší počet hlasů, se stane prezidentem, jestliže je tento počet větší než polovina celkového počtu volitelů; nezíská-li nikdo většinu, zvolí prezidenta hned hlasovacími lístky Sněmovna reprezentantů ze tří kandidátů, kteří získali největší počet hlasů. Při této volbě prezidenta se odevzdávají hlasy podle států, a to tak, že představitelé každého státu mají celkem jeden hlas; pro toto hlasování je nezbytná přítomnost jednoho nebo více zástupců ze dvou třetin států. (Jestliže Sněmovna reprezentantů, přejde-li na ni právo volby, nezvolí prezidenta do nejbližšího 4. března, pak viceprezident zastává úřad prezidenta, jak tomu má být v případě úmrtí prezidenta nebo v případě jiných ústavou stanovených příčin jeho nezpůsobilosti vykonávat svou funkci. Tato část byla později změněna 3. oddílem XX. dodatku ústavy.). Kandidát na viceprezidenta, který obdrží největší počet hlasů je zvolen viceprezidentem, jestliže je tento počet větší než polovina celkového počtu volitelů; nezíská-li žádná osoba takovou většinu, zvolí Senát viceprezidenta ze dvou osob, které dostaly největší počet hlasů; pro toto hlasování se vyžaduje přítomnost dvou třetin celkového počtu senátorů a ke zvolení souhlas nadpoloviční většiny jejich celkového počtu. Kdo není ve smyslu ústavy volitelný na úřad prezidenta, nemůže být zvolen viceprezidentem Spojených států.

ČLÁNEK XIII. (1865)

Oddíl 1. – Ve Spojených státech a na veškerém území, podléhajícím jejich jurisdikci, je zakázáno otroctví i nevolnictví, dokud nejde o výkon trestu za spáchaný a řádně dokázaný zločin.

Oddíl 2. – Kongres provede ustanovení tohoto článku v příslušném zákonodárství.

ČLÁNEK XIV. (1868)

Oddíl 1. – Všechny osoby, narozené nebo naturalizované ve spojených státech a podřízené jejich jurisdikci, jsou občany Spojených států a státu, jehož jsou obyvateli. Žádný stát nemá právo vydat nebo provádět zákon, který by omezoval svobody nebo výsady občanů Spojených států; žádný stát nemá právo zbavit jakoukoli osobu života, osobní svobody nebo majetku bez řádného soudního procesu; nemá také právo zbavit jakoukoli osobu, podléhající jeho pravomoci, stejné ochrany zákona.

Oddíl 2. – Členové Sněmovny reprezentantů musí být rozděleni mezi jednotlivé státy podle počtu obyvatelstva; při tom třeba počítat všechny obyvatele každého státu s výjimkou Indiánů, neplatících daně. Avšak kdyby bylo přece v některém státě odepřeno nebo jakýmkoli způsobem omezeno právo volit některým mužským obyvatelům od 21 let, občanům Spojených států, (nebylo-li jim ovšem odňato pro účast na vzpouře nebo jiný zločin) – a to ať jde o volby volitelů prezidenta a jeho náměstka, volby do Sněmovny reprezentantů nebo volby úředníků a soudců v jednotlivých státech – musí být zmenšeno zastoupení takového státu ve Sněmovně reprezentantů v té míře, jakou byl v tomto státě snížen počet oprávněných voličů.

Oddíl 3. – Nikdo se nemůže stát senátorem nebo zástupcem v Kongresu, volitelem prezidenta a viceprezidenta, zastávat jakoukoli občanskou nebo vojenskou funkci ve službách Spojených států, nebo kteréhokoli státu, jestliže jako člen Kongresu nebo funkcionář Spojených států, nebo jako člen zákonodárného sboru kteréhokoli státu, nebo jako výkonný nebo soudní funkcionář kteréhokoli státu složil přísahu, že bude dodržovat ústavu Spojených států, a potom se účastnil povstání nebo vzpoury proti této ústavě a pomáhal nebo poskytoval podporu jejím nepřítelům. Kongres však může dvěma třetinami hlasů v každé sněmovně zrušit takové omezení práv.

Oddíl 4. – Závaznost státního dluhu Spojených států učiněného v souladu se zákonem včetně dluhů v důsledku uhrazení důchodů a odměn za služby, vykonané při potlačení povstání nebo vzpoury, je nepopíratelná. Ale ani Spojené státy, ani žádný jednotlivý stát nevezme na sebe závazek k zaplacení dluhů, učiněných k podpoře povstání nebo vzpoury proti spojeným státům, nebo platit požadovanou náhradu za ztrátu nebo osvobození otroka; všechny takové dluhy, závazky a finanční nároky budou se považovat za nezákonné a neplatné.

Oddíl 5. – Kongres má právo provést tento článek přijetím odpovídajících norem.

ČLÁNEK XV. (1870)

Oddíl 1. – Spojené státy ani jakýkoli jednotlivý stát nesmějí popřít ani omezit volební právo žádného občana Spojených států z důvodů rasových, barvy pleti nebo bývalého otroctví.

Oddíl 2. – Kongres provede ustanovení tohoto článku v příslušném zákonodárství.

ČLÁNEK XVI. (1913)

Kongres má právo stanovit a vybírat daně z příjmů z jakéhokoli zdroje, aniž by je rozděloval mezi jednotlivé státy a bez ohledu na jakékoli sčítání obyvatelstva.

ČLÁNEK XVII. (1913)

Členy Senátu Spojených států jsou vždy dva senátoři za každý jednotlivý stát; jsou voleni obyvatelstvem příslušného státu, a to na šest let. Každý senátor má jeden hlas. Volitelé v každém státě musí splňovat požadavky kladené na voliče nejpočetnější komory zákonodárného sboru příslušného státu. Uvolní-li se místa v zastoupení některého státu v Senátě, výkonná moc tohoto státu vydá příkaz o provedení voleb pro obsazení takových volných míst; předpokládá se přitom, že zákonodárný sbor jednotlivého státu může pověřit výkonný orgán státu, aby provedl dočasné jmenování do Senátu až do doby, kdy lid volbami obsadí volná místa způsobem, určeným zákonodárným sborem. Tento článek nesmí být vykládán tak, jako by se týkal volby a

funkčního období kteréhokoli senátora, zvoleného do té doby, než tento článek vejde v platnost jako součást ústavy.

ČLÁNEK XVIII. (1919)

Oddíl 1. – Rok po ratifikaci tohoto článku se zakazuje výroba, prodej nebo doprava omamných nápojů, jejich dovoz a vývoz s cílem použití na území Spojených států a všech územích, podléhajících jejich jurisdikci.

Oddíl 2. – Kongres i jednotlivé státy mají jednotné právo provést ustanovení tohoto článku v příslušném zákonodárství.

Oddíl 3. – Tento článek bude neplatný, nebude-li ratifikován jako doplněk k ústavě zákonodárnými sbory jednotlivých států, jak to předpokládá ústava, během sedmi let od okamžiku, kdy jej Kongres předložil státům ke schválení.

ČLÁNEK XIX. (1920)

Spojené státy ani jakýkoli jednotlivý stát nesmějí popřít ani omezit volební právo občanů Spojených států z důvodů pohlaví. Kongres provede ustanovení tohoto článku v příslušném zákonodárství.

ČLÁNEK XX. (1933)

Oddíl 1. – Funkční období prezidenta a viceprezidenta skončí v poledne 20. ledna, a funkční období senátorů a členů Sněmovny reprezentantů skončí v poledne 3. ledna toho roku, ve kterém by tato funkční období skončila, kdyby tento článek nebyl ratifikován funkční období jejich nástupců započne tímto okamžikem.

Oddíl 2. – Kongres se bude scházet přinejmenším jednou za rok; jeho zasedání započne v poledne 3. ledna, nestanoví-li Kongres zákonem jiný den.

Oddíl 3. – jestliže zvolený prezident zemře před začátkem svého funkčního období, zvolený viceprezident se stane prezidentem. Jestliže prezident nebude zvolen před začátkem svého funkčního období, nebo jestliže zvolený prezident nepřevzme funkci, pak zvolený viceprezident bude vykonávat úřad prezidenta, dokud prezident nepřevzme funkci; Kongres může zákonem rozhodnout, jak se bude postupovat v případě, kdy ani zvolený prezident, ani zvolený viceprezident nepřevzmu funkci a

kdo převezme funkci prezidenta nebo jakým způsobem bude zvolen ten, kdo má převzít jeho funkci, a tato osoba bude vykonávat funkci do doby, kdy prezident nebo viceprezident nastoupí do své funkce.

Oddíl 4. – Kongres může zákonem řešit ten případ, kdy zemře jedna z osob, z nichž Sněmovna reprezentantů může zvolit prezidenta, přejde-li na ni toto právo, a případ, kdy zemře jedna z osob, z nichž může Senát zvolit viceprezidenta, přejde-li na Senát toto právo.

Oddíl 5. – Oddíly 1. a 2. vejdou v platnost 15. října po ratifikaci tohoto článku.

Oddíl 6. – Tento článek nevstoupí v platnost, nebude-li ratifikován jako doplněk k ústavě shromážděními zástupců jednotlivých států v souladu s ustanoveními ústavy během sedmi let od okamžiku, kdy jej Kongres předloží státům k ratifikaci.

ČLÁNEK XXI. (1934)

Oddíl 1. – XVIII. dodatek k Ústavě Spojených států se tímto ruší.

Oddíl 2. – Převoz nebo dovoz alkoholických nápojům kteréhokoli státu nebo území Spojených států s účelem spotřeby se tímto zakazuje, odporuje-li zákonům těchto států.

Oddíl 3. – Tento článek se nestane účinným, nebude-li ratifikován jako doplněk k ústavě legislaturami jednotlivých států v souladu s ústavou do sedmi let ode dne, kdy jej Kongres předloží státům k ratifikaci.

ČLÁNEK XXII. (1947)

Oddíl 1. – Nikdo nemůže být zvolen prezidentem více než dvakrát a žádná osoba, která byla prezidentem nebo vykonávala jeho funkce déle než dva roky z údobí, na něž byla prezidentem zvolena jiná osoba, nemůže být zvolena prezidentem více než jednou. Toto ustanovení se nevztahuje na osobu, vykonávající funkce prezidenta od doby, kdy toto ustanovení bylo navrženo Kongresem a nemůže zabránit osobě, která zaujímá nebo vykonává funkci prezidenta v okamžiku, kdy vstoupí v platnost toto ustanovení, zachovat si tuto funkci i po zbytek doby, během níž ji měla vykonávat.

Oddíl 2. – Tento článek nevstoupí v platnost, nebude-li ratifikován jako dodatek k ústavě zákonodárnými sbory tří čtvrtin během sedmi let ode dne, kdy bude Kongresem předán státům.

ČLÁNEK XXIII. (1961)

Oddíl 1. – Okres, který je sídlem vlády Spojených států, určuje způsobem, který stanoví Kongres, volitele prezidenta a viceprezidenta v počtu, který se rovná úhrnu senátorů a poslanců, na který by měl nárok, kdyby byl státem. Nesmí však převýšit počet volitelů státu s nejmenším počtem obyvatel. Tito volitelé se připojují k těm, kteří jsou určeni státy a jsou pro účel volby prezidenta a viceprezidenta pokládáni za volitele určené státem; scházejí se v okrese k úkonům podle dvacátého dodatku.

Oddíl 2. – Kongres může učinit zákonodárná opatření k provedení tohoto dodatku.

ČLÁNEK XXIV. (1964)

Oddíl 1. – Volební právo občanů Spojených států nesmí být popíráno nebo zkracováno Spojenými státy nebo kterýmkoli státem z důvodu nezaplacení jakékoli volební daně nebo jiné daně.

Oddíl 2. – Kongres je oprávněn učinit zákonodárná opatření k provedení tohoto dodatku.

ČLÁNEK XXV. (1967)

Oddíl 1. – V případě zbavení prezidenta úřadu nebo v případě jeho smrti nebo rezignace stane se prezidentem viceprezident.

Oddíl 2. – Kdykoli nastane uvolnění úřadu viceprezidenta, jmenuje prezident viceprezidenta, který se ujme úřadu ihned po schválení většinou hlasů obou sněmoven Kongresu.

Oddíl 3. – Kdykoli prezident postoupí prozatímnímu předsedovi Senátu a spíkrovi Sněmovny reprezentantů písemné prohlášení, že není způsobilý vykonávat pravomoci a povinnosti svého úřadu a dokud jim nepředá písemné prohlášení o opaku, vykonává takové pravomoci a povinnosti viceprezident jako úřadující prezident.

Oddíl 4. – Kdykoli viceprezident a buď většina vedoucích departmentů exekutivy, nebo jiného takového útvaru, který může Kongres zákonem zřídit, postoupí prozatímnímu předsedovi Senátu a spíkrovi Sněmovny reprezentantů písemné prohlášení, že prezident není způsobilý vykonávat pravomoci a povinnosti svého úřadu, ujme se pravomocí a povinností úřadu viceprezident jako úřadující prezident. Potom, když předá prezident dočasnému předsedovi Senátu a spíkrovi Sněmovny reprezentantů písemné prohlášení, že nezpůsobilost pominula, ujme se prezident opět pravomocí a povinností svého úřadu, pokud viceprezident a většina buď vedoucích departmentů exekutivy, nebo jiného takového útvaru, který může Kongres zákonem zřídit, nepředá do čtyř dnů prozatímnímu předsedovi Senátu a předsedovi Sněmovny reprezentantů písemné prohlášení, že prezident není způsobilý vykonávat pravomoci a povinnosti svého úřadu. V tomto případě rozhodne spornou otázku Kongres v zasedání, které se jestliže Kongres nezasedá za tímto účelem, sejde se do čtyřiceti osmi hodin. Pokud Kongres během jednadvaceti dnů poté, kdy se požaduje, aby se sešel, rozhodne dvoutřetinovou většinou v obou sněmovnách, že prezident je nezpůsobilý vykonávat pravomoci a povinnosti svého úřadu, pokračuje viceprezident v jejich vykonávání jako úřadující prezident, nestane-li se tak, ujme se opět prezident pravomocí a povinností svého úřadu.

ČLÁNEK XXVI. (1971)

Oddíl 1. – Spojené státy ani kterýkoli jednotlivý stát nesmějí ani omezit volební právo občanů Spojených států starších osmnácti let z důvodu věku.

Oddíl 2. – Kongres provede ustanovení tohoto článku v příslušném zákonodárství.

ČLÁNEK XXVII. (1992)

Žádný zákon, měnící náhradu za služby senátorů a poslanců, nevstoupí v platnost, pokud volba poslanců nebude provedena.

PŘÍLOHA č. III

Empirický výzkum, výsledky průzkumu

DOTAZNÍK

1. **Co byla americká válka za nezávislost?**
  - a) snaha Američanů o samostatnost
  - b) boj Afroameričanů za svá práva
  - c) snaha Američanů osamostatnit se od dovozu levného zboží z Číny
2. **Ve kterém století probíhala americká válka za nezávislost?**
  - a) 20.
  - b) 18.
  - c) 14.
3. **George Washinton byl?**
  - a) královský špeh
  - b) objevitel Ameriky
  - c) první prezident USA
4. **Korespondenční výbory byly?**
  - a) předchůdce pošty
  - b) indiánské sněmy
  - c) orgány jednotlivých amerických kolonií, jejichž prostřednictvím kolonisté vyjadřovali svůj nesouhlas se zákony uvalené Britským impériem
5. **Proč Američané slaví den nezávislosti?**
  - a) na počest podepsání deklarace nezávislosti
  - b) na počest osvobození USA od nadvlády mimozemšťanů
  - c) na počest uvedení ústavy do praxe
6. **V jaký den se slaví den nezávislosti?**
  - a) 18. dubna
  - b) 4. července
  - c) 17. listopadu
7. **Kdo vládl v Anglii v době války za nezávislost?**
  - a) Jiří III.

- b) Jiří I.
- c) Alžběta II.

8. Jaké město se stalo symbolem odporu Američanů proti útlaku impéria?

- a) New York
- b) Miami
- c) Boston

9. Jak se přezdívalo britským vojákům?

- a) modrokabátníci
- b) barbaři
- c) červenokabátníci

10. Čím oficiálně skončila válka za nezávislost a byly uznány samostatné USA?

- a) Madridskou dohodou
- b) Versailleskou smlouvou
- c) Pařížskou smlouvou

11. V jakém roce skončila válka za nezávislost?

- a) 1991
- b) 1945
- c) 1783

SPRÁVNÉ ODPOVĚDI

1. **Co byla americká válka za nezávislost?**
  - a) **snaha Američanů o samostatnost**
  - b) boj Afroameričanů za svá práva
  - c) snaha Američanů osamostatnit se od dovozu levného zboží z Číny
2. **Ve kterém století probíhala americká válka za nezávislost?**
  - a) 20.
  - b) **18.**
  - c) 14.
3. **George Washinton byl?**
  - a) královský špeh
  - b) objevitel Ameriky
  - c) **první prezident USA**
4. **Korespondenční výbory byly?**
  - a) předchůdce pošty
  - b) indiánské sněmy
  - c) **orgány jednotlivých amerických kolonií, jejichž prostřednictvím kolonisté vyjadřovali svůj nesouhlas se zákony uvalené Britským impériem**
5. **Proč Američané slaví den nezávislosti?**
  - a) **na počest podepsání deklarace nezávislosti**
  - b) na počest osvobození USA od nadvlády mimozemšťanů
  - c) na počest uvedení ústavy do praxe
6. **V jaký den se slaví den nezávislosti?**
  - a) 18. dubna
  - b) **4. července**
  - c) 17. listopadu
7. **Kdo vládl v Anglii v době války za nezávislost?**
  - a) **Jiří III.**
  - b) Jiří I.
  - c) Alžběta II.
8. **Jaké město se stalo symbolem odporu Američanů proti útlaku impéria?**
  - a) New York

b) Miami

c) Boston

9. Jak se přezdívalo britským vojákům?

a) modrokabátníci

b) barbaři

c) červenokabátníci

10. Čím oficiálně skončila válka za nezávislost a byly uznány samostatné USA?

a) Madridskou dohodou

b) Versailleskou smlouvou

c) Pařížskou smlouvou

11. V jakém roce skončila válka za nezávislost?

a) 1991

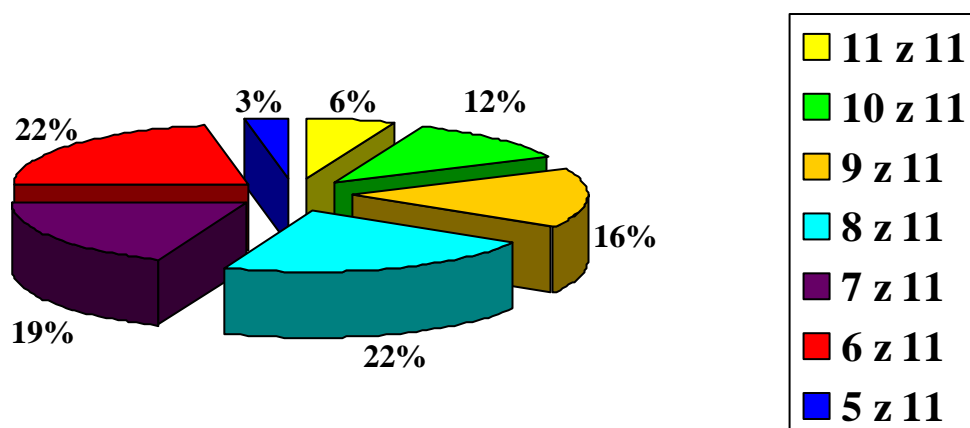
b) 1945

c) 1783

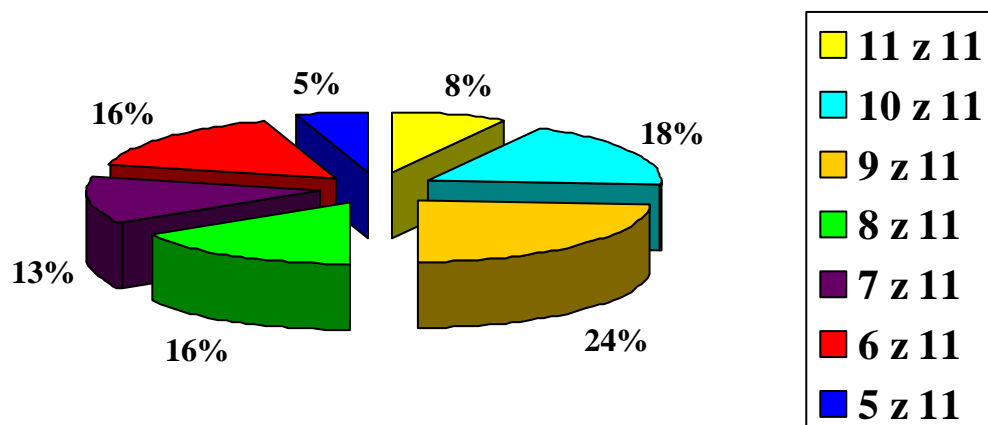
VÝSLEDKY ŠETŘENÍ 1. ROČNÍK V %

Graf ukazuje správnost odpovědí v % z celkového počtu 11 otázek, tedy 11 z 11 je bezchybné vyplnění. Konkrétně zde u výsledků studentů 1. ročníku lze pozorovat, že 56% dotázaných odpovědělo minimálně 8 z 11 otázek správně, což se dá považovat za velmi dobrý výsledek.

VÝSLEDKY ŠETŘENÍ 2. ROČNÍK V %

Graf ukazuje správnost odpovědí v % z celkového počtu 11 otázek, tedy 11 z 11 je bezchybné vyplnění. Konkrétně zde u výsledků studentů 2. ročníku lze pozorovat, že 66% dotázaných odpovědělo minimálně 8 z 11 otázek správně, což se dá považovat za velmi dobrý výsledek.

VÝSLEDKY ŠETŘENÍ 3. ROČNÍK V %

Graf ukazuje správnost odpovědí v % z celkového počtu 11 otázek, tedy 11 z 11 je bezchybné vyplnění. Konkrétně zde u výsledků studentů 3. ročníku lze pozorovat, že 85% dotázaných odpovědělo minimálně 8 z 11 otázek správně, což je vynikající výsledek.

